

TIETO-KONSERNI VUOSIKERTOMUS 1997

Toimitusjohtajan katsaus	4
Tieto uudistuu asiakkaan hyödyksi	6
Liiketoimintakatsaukset asiakastoimialoittain ja liiketoimintaryhmien katsaukset	8
Henkilöstö Tiedon menestyksen tekijä	20
Tilinpäätös	
Hallituksen toimintakertomus	22
Tilinpäätösperiaatteet	30
Tuloslaskelmat	31
Taseet	32
Rahoituslaskelmat	34
Tilinpäätöksen liitetiedot	35
Taloudellinen kehitys viideltä vuodelta	41
Osakkeet ja osakkeenomistajat	42
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	46
Tilintarkastuskertomus	47
Organisaatio	48
Yhteystiedot	50

OSAVUOSIKATSAUSTEN JULKISTUSPÄIVÄT

1.1.–31.3.1998 ..... 7.5.1998

1.1.–30.6.1998 ..... 6.8.1998

1.1.–30.9.1998 ..... 5.11.1998

Osavuositarkastukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

Julkaisut voi tilata Tieto-konsernin tiedotuksesta

puh. (09) 526 2502

fax (09) 526 3331

sähköposti: anne.sampi@tietogroup.com

Vuosikertomus ja osavuositarkastukset julkaistaan

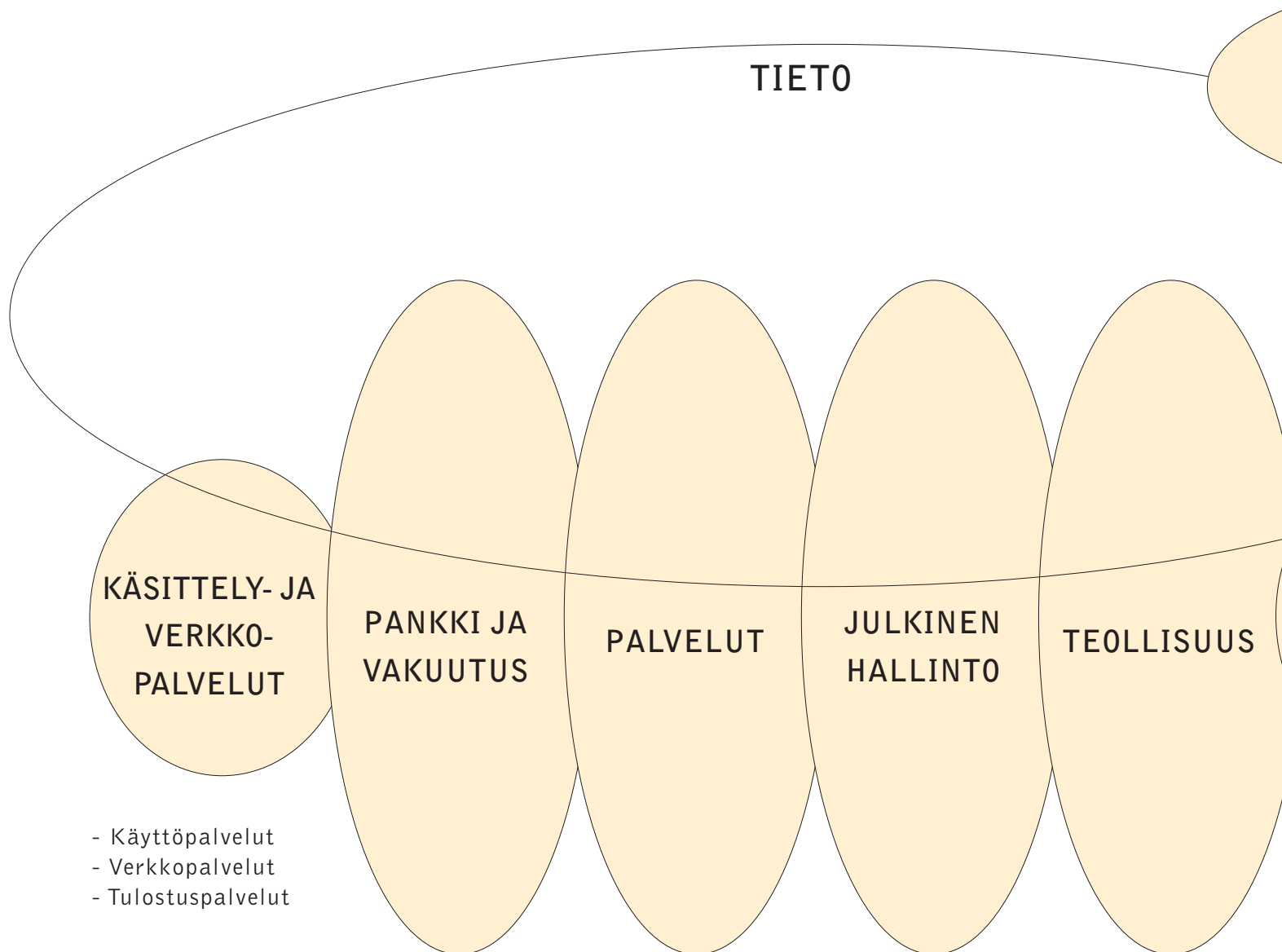
myös Internet-palvelussa: <http://www.tietogroup.com>

**Tiedon tehtävänä on asiakkaidensa
tehokkuuden ja tuloksen parantaminen tietotekniikan
ja tietoverkkojen avulla.**

KONSERNIN AVAINLUVUT

	1997	1996	muutos	1997	1997	1997	1997
	12 kk	12 kk	%	1-3	4-6	7-9	10-12
Liikevaihto, Mmk	2433,0	2054,9	+18	594,5	609,8	554,4	674,3
Liikevoitto, Mmk	270,4	177,1	+53	55,2	61,1	64,2	89,9
Rahoitusnetto, Mmk	11,4	17,2	-34	5,2	1,1	1,4	3,7
Voitto ennen veroja, Mmk	281,8	194,3	+45	60,4	62,2	65,6	93,6
Voitto/osake, mk	21,46	13,88	+55	4,24 *)	4,94	5,67	6,61
Voitto ilman liikearvojen poistoja/osake, mk	25,13	17,26	+46	5,35 *)	5,75	6,53	7,50
Osinkoehdotus/osake, mk	10,72	5,60	+91				
Oma pääoma/osake, mk	103,57	87,06	+19	86,05	90,46	96,34	
Oman pääoman tuotto-%	22,3	17,0		5,2	5,1	6,1	6,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	31,8	25,6		7,4	7,5	7,3	10,1
Omavaraisuusaste, %	63,2	61,3		58,6	60,6	63,9	
Quick ratio	1,42	1,31					
Korollinen nettovelka, Mmk	-214,9	-143,8	+49	-125,4	-101,4	-130,6	
Gearing-%	-23,1	-17,6		-13,4	-9,0	-12,7	
Investoinnit, Mmk	329,5	187,5	+76	65,5	164,6	29,4	70,0
Henkilöstö, määrä jakson lopussa	4.332	3.976	+9	4.099	4.266	4.324	
Henkilöstö keskimäärin	4.221	3.577	+18	4.068	4.124	4.202	

*) Vuoden 1997 ensimmäisen neljänneksen Avancer Oy:n tuloksesta on vähennetty vähemmistön osuus, joka jakson jälkeen on hankittu.

**KÄSITTELY- JA
VERKKO-
PALVELUT**

**PANKKI JA
VAKUUTUS**

PALVELUT

**JULKINEN
HALLINTO**

TEOLLISUUS

- Käyttöpalvelut
- Verkkopalvelut
- Tulostuspalvelut

TOIMIALAKOHTAISET ASIAANTUNTIJAPALVELUT

- Konsultointi
- Tietojärjestelmien ja ohjelmistojen kehittäminen ja ylläpito
- Valmisohjelmistojen soveltaminen
- Palveluintegrointi

Asiakkaat

OHJELMISTO-
PALVELUT

- Talous- ja henkilöstöohjaus
- Teknologiatuotteet ja konsultointi

Päämäärät

Konsernin päämääränä on olla nopeasti kehittyvässä verkko maailmassa atk-palveluyhtiö numero yksi valituilla tuotemarkkina-alueilla Pohjois-Euroopassa ja saavuttaa seuraavat pitkän aikavälin tavoitteet:

- Kasvu eri liiketoiminta-alueilla ylittää alan keskimääräisen kasvun.
- Tulos ennen veroja on yli 10 % liikevaihdosta.
- Tieto on kaikilla liiketoiminta-alueillaan alan kolmen suurimman yrityksen joukossa ja pyrkii ensimmäiseksi.
- Tieto edustaa kaikilla liiketoiminta-alueillaan osaamista ja palvelutasoa, jotka sijoittuvat asiakastytyväisyyssmittausten kärkeen.

Strategia

Tieto-konsernin strategiana on keskittyä sellaisille asiantuntijapalveluiden, käsittely- ja verkkopalveluiden sekä ohjelmistopalveluiden tuotemarkkinasektoreille, joilla se voi saavuttaa alan parhaan osaamisen, vahvan markkina-aseman ja hyvän kannattavuuden.

Yrityskuva ja arvot

Tieto-konserni pyrkii profiloitumaan julkisuudessa tietotekniikan ja tietoverkkojen korkeatasoisena, asiakasläheisenä, dynaamisena ja kansainvälisenä osaajana, joka tarjoaa alan huippuammattilaisille jatkuvan mahdollisuuden kasvaa ja kehittyä. Konsernin johtavat arvot ovat asiakas-hyöty ja henkinen kasvu.

Vuoden 1997 aikana Tieto-konserni tuli kehityksessään vaiheeseen, jossa katse ja ajatukset oli siirrettävä uusiin päämääriin. Yhtiön hallitus asetti vuonna 1989 yhtiön pitkän aikavälin tavoitteiksi markkinoiden kasvua nopeamman kasvun ja tuloksen nostamisen yli kymmeneen prosenttiin liikevaihdosta. Kahdeksan vuoden työn tuloksena molemmat päämäärät saavutettiin viime vuonna.

Päämäärien saavuttamiseksi luotiin strategia, jonka kolme kulmakiveä ovat ydinosaminen, markkina-asema ja kannattavuus. Yhtiön kehittämistyössä on tunnistettu vahvimmat osaamisalueet ja rakennettu huippuosaaminen niiden varaan. Markkinaosuuksia on kasvatettu sisäisen kasvun ja yritysostojen avulla. Kannattavuutta on parannettu voimavarojen uudelleensuuntaamisen, osaamiseen perustuvan tuottavuuden kasvun ja kustannusten hallinnan avulla. PC-laitekaupasta luopumisen ja TT-Microtrading Oy:n myynnin jälkeen yhtiö toimii pelkästään korkean jalostusarvon asiantuntijapalveluissa.

Uudet päämäärät koskevat maantieteellisen markkina-alueen laajentamista, omistaja-arvon lisäämistä, kattavaa asiakasajattelua sekä ohjausjärjestelmän kehittämistä. Yhtiön ensisijainen markkina-alue ja kotimaa on Itämeren alue. Puolan ja Latvian yhtiöiden käynnistyminen vuonna 1997 ovat askeleita kohti uusia päämääriä. Omistaja-arvon lisääminen on otettu yhdeksi avaintavoitteeksi ja talousohjausta on täydennetty taloudellisen lisäarvon mittarilla. Taloudellisen lisäarvon luominen on myös määritelty avainhenkilöiden palkitsemisperusteeksi. Asiakastarpeiden entistä parempaan tunnistamiseen ja kokonaisvaltaiseen tyydyttämiseen pyritään integraattorimallilla, jossa asiakaskohtaiset integraattorit vastaavat yli tulosyksikkörajojen menevästä yhteistyöstä ja parhaasta mahdollisesta asiakkaan kokonaispalvelusta. Yhtiön ohjausjärjestelmää kehitetään tasapainoittamalla ta-

voiteasettelua siten, että avaintavoitteita laajennetaan taloudellisista tunnusluvuista asiakkaita, henkilöstöä ja ydinprosesseja koskeviin tunnuslukuihin.

Lähivuosien keskeisiä tehtäviä ovat kansainvälistyminen ja kasvun hallinta. Kansainvälistyminen tapahtuu vahvistamalla kaikkien liiketoimintaryhmien asemaa Itämeren alueella sekä työntämällä pankkitoiminnan, tietoliikenteen ja metsäteollisuuden kärkiä Itämeren alueen ulkopuolelle. Ulkoista kasvua haetaan kahdella tasolla: liiketoimintaryhmien fokuoituina yritysostoina sekä konsernitason liittoutumina.

Kasvun kannalta lähivuodet ovat hyvin poikkeuksellisia. Tietotekniikkapalvelujen kysyntä ylittää niiden tarjonnan ja korkeatasoisen henkilöstön riittävyys muodostuu keskeiseksi menestystekijäksi. Yhtiö on varautunut lähivuosien vaatimukseen lisäämällä johtavien arvojensa mukaisesti henkilöstön kehittämisinvestointeja ja uudistamalla kannustejärjestelmää. Yhtiön koulutusinvestointien määrä ylitti vuonna 1997 100 Mmk ja tulevien koulutustarpeiden rahoittamiseen tarkoitettu henkilöstön kehittämisvaraus kohosi 10 Mmk:aan. Henkilöstön kannustejärjestelmää on kehitetty niin, että koko henkilöstö on yhtenäisen kolmitasoisien palkitsemisjärjestelmän piirissä. Palkitsemisen päämuodot ovat kuukausipalkka, vuosipalkkio ja osakejohdannaiset.

Tieto-konsernin myönteisen kehityksen osatekijät vuonna 1997 olivat hyvät ulkoiset olosuhteet sekä koko henkilöstön korkea ammattitaito ja suoritustaso. Haluan esittää työtovereilleni parhaimmat kiitokset saavutetuista tuloksista.

Matti Lehti

1968

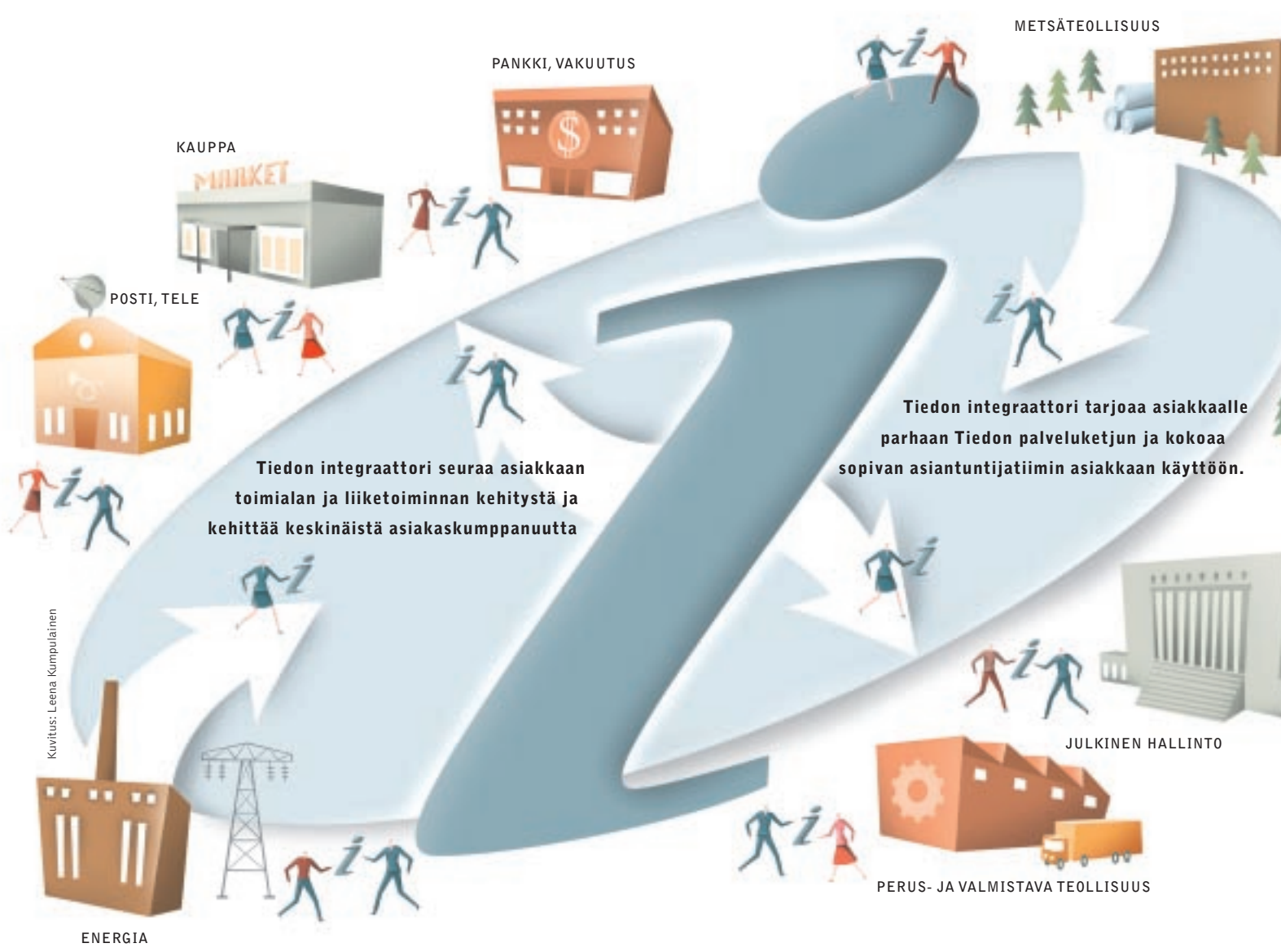
30 vuotta tehokkuutta ja tulosta tietotekniikan ja -verkkojen avulla.

TIETO-KONSERNI | 30 VUOTTA

1998

Pitkäaikaisella yhteistyöllä
asiakkaan kumppaniksi

KAUPPA

PANKKI, VAKUUTUS

METSÄTEOLLISUUS

POSTI, TELE

Tiedon integraattori seuraa asiakkaan toimialan ja liiketoiminnan kehitystä ja kehittää keskinäistä asiakaskumppanuutta

Tiedon integraattori tarjoaa asiakkaalle parhaan Tiedon palveluketjun ja kokoaa sopivan asiantuntijatiimin asiakkaan käyttöön.

Kuvitus: Leena Kumpulainen

JULKINEN HALLINTO

PERUS- JA VALMISTAVA TEOLLISUUS

ENERGIA

Tieto uudistuu asiakkaan hyödyksi

Yhteiskunnan kehityksessä ovat toimialat voimakkaasti keskittyneet koko 1990-luvun ajan. Valmistautuminen kansainväliseen kilpailuun on näkynyt esimerkiksi metsäteollisuuden suurkonsernien syntyä, pankkien ja vakuutusyhtiöiden rakennemuutoksina sekä energia-alan toimialajärjestelyinä. Uudet tietoteknologiat ja Internet kiihdyttävät muutosta entisestään. Digitaalinen vallankumous etenee.

Tiedon strategiana on keskittyä niille asiantuntijapalveluiden, käsittely- ja verkkopalveluiden sekä ohjelmistopalveluiden tuotemarkkinasektoreille, joissa Tieto voi saavuttaa ylivoimaisen osaamisen, vahvan markkina-aseman ja hyvän kannattavuuden. Strategialinjauksiin ovat kuuluneet myös itsenäiset, tulosvastuiset yksiköt. Selkeä työnjako ja tulosvastuurakenne ovat vaikuttaneet myönteisesti tehokkuuteen ja tuloskehitykseen, mutta haitallisesti yksiköiden väliseen yhteistyöhön.

INTEGRAATTORITOIMINNALLA KEHITETÄÄN KUMPPANUUTTA ASIAKKAAN KANSSA

Tiedon liiketoiminnan ytimen muodostavat nimetyille suurille asiakasyrityksille tarjottavat korkean jalostusarvon asiantuntijapalvelut. Tieto haluaa olla läheinen tietotekniikkakumppani näille asiakkaille. Kumppanuussuhteen kehittämiseksi on Tiedossa käynnistetty integraattoritoiminta. Sen tavoitteena on entistä parempi asiakkaan tarpeiden tunnistaminen ja ydintoiminnan edistäminen kokonaispalvelulla. Tiedon kokonaispalvelun toimintamalli yhdistää toimialakohtaiset asiantuntijapalvelut, käsittely- ja verkkopalvelut sekä ohjelmistopalvelut asiakkaan tarpeet parhaiten tyydyttävällä tavalla.

Onnistuminen asiakkaan tarpeiden huomioon ottamisessa ja kokonaispalvelussa nousee myös konsernin ohjauksessa merkittäväksi tekijäksi tulosjohtamisen rinnalle. Tavoitteena on valmentaa organisaatio, sen asennoituminen ja toimintamallit vastaanottamaan yhteiskunnan muutokset.

TOIMIALAINTEGRAATTORI SEURAA ALAN KEHITYSTÄ

Tiedon keskeisiksi asiakastoimialoiksi on valittu pankki, vakuutus, posti, tele, energia, kauppa, julkinen hallinto, metsäteollisuus sekä perus- ja valmistava teollisuus. Näille on nimetty toimialaintegraattorit, joiden tehtävänä on seurata toimialan kehitystä Suomessa ja ulkomailla, luodata alan muutostekijöitä sekä arvioida Tiedon palvelut ja niiden kehittämistarpeet.

ASIAKASINTEGRAATTORI KESKITTYY NIMETTYYN ASIAKKAASEEN

Edellä mainituilta toimialoilta on myös nimetty asiakkaat, joiden tarpeet ovat toinen keskeinen näkökulma palveluiden tarjonnalle ja kehittämiselle. Jokaisella asiakkaalla on integraattori, joka ohjaa palvelutuotantoa ja auttaa asiakasta hyödyntämään tietotekniikan mahdollisuudet liiketoimintansa sekä koti- että ulkomailla. Tieto pitää tärkeänä, että se kykenee tuottamaan asiakkailleen tietotekniikan avulla myös todellisia liiketoimintahyötyjä kustannushyötyjen lisäksi.

TIEDON YKSIKÖT, ASIAKKAAT JA TOIMIALAT VERKOTTUVAT

Integraattoritoiminnan toimialatiimit ja asiakaskohtaiset palvelutiimit verkottavat Tiedon eri yksiköt tehokkaasti keskenään. Verkottumalla edelleen asiakkaan kanssa voidaan luoda kokonaisvaltainen kuva asiakkaan tietotekniikkapalvelujen tarpeista ja kehittämisestä.

Verkottumiskehitystä tapahtuu sekä toimialojen sisällä että eri toimialojen välillä. Yritykset keskittyvät omille vahvoille alueilleen ja liittoutuvat toisten yritysten kanssa kokonaispalvelujen tuottamiseksi. Tietotekniikkakumppanuus tällaisten asiakkaiden kanssa edellyttää hyvin toimivaa yhteistyötä Tiedon eri yksiköiden välillä. Se edellyttää myös nykyistä yhtenäisempien toimintatapojen, menetelmien ja välineiden kehittämistä. Tieto uudistuu parantaakseen toimintakykyään muuttuvassa maailmassa.

Liiketoimintakatsaukset

Tietoleijona on Postipankin ja Tiedon yhteisyritys, joka on pankin keskeinen tietotekniikkatoimittaja. Yhtiö on myös Tiedon palvelujen integraattori Postipankille. Menestyksellinen yhteistyö alkoi huhtikuussa 1996.
ESKO SIIK, Postipankki
ANJA AHOLA, Tietoleijona

PANKKI Pankki- ja rahoitustoimialalla murros näkyy kansallisina ja kansainvälisinä toimialajärjestelyinä. Pankkien välinen kilpailu kiristyy edelleen sekä Euroopan rahaliiton että ta-
louden yleisen kansainvälistymisen johdosta. Korkomarginaalit su-
pistuvat ja maksuliikkeen kansainvälistyminen kiihtyy. Myös verk-
komaksaminen ja itsepalvelu yleistyvät. Sijoituspalvelumarkkinat
kasvavat yksityisasiakkaiden hakiessa pankkitalletuksia parem-
paa tuottoa osakkeista, sijoitusrahastoista ja obligaatioista. Myös
säästö-, henki- ja eläkevakuuttamisen osuus kasvaa. Pankkien li-
säksi myös muut yritykset, erityisesti vakuutusyhtiöt ja vähittäis-
kauppaketjut tarjoavat enenevästi erilaisia rahoituspalveluita.

Teknologinen muutos jatkuu samanaikaisesti voimakkaa-
na, ja luo kokonaan uusia mahdollisuuksia tuottaa palvelui-
ta. Tietotekniikan ja tietoliikenteen merkitys pankkien ja ra-
hoitustoimialan yritysten kilpailukyvyssä korostuu edelleen.

Tiedon markkina-asema finanssisektorilla Suomessa on
vahva. Euron ja vuoden 2000 edellyttämät tietojärjestelmä-
muutokset sekä asiakkaiden liiketoimintaa kehittävät uudet
hankkeet kasvattivat tietotekniikkapalveluiden kysyntää voi-
makkaasti. Käyttö- ja verkkopalveluissa kysyntä näkyi kapa-
siteetin lisääntyneenä käyttönä.

Vuonna 1997 Tieto-konsernin eri liiketoimintaryhmien
yhteistyössä tuottamien palvelujen määrä kaikille suurille
pankkiryhmille sekä Suomen Arvopaperikeskukselle ja Auto-
matia Pankkiautomaateille kasvoi. Laiteympäristöihin liitty-
vänä kehityshankkeena käynnistyi kahden konekeskuksen toi-
mintamallin suunnittelu. Ratkaisussa maantieteellisesti eril-
lään sijaitsevat ympäristöt varmistavat katkeamattoman pal-
velun asiakkaille.

Liiketoimintaryhmän katsaus

20,2 %
Liikevaihto-
osuus

16,6 %
Henkilöstö-
osuus

Pankki ja vakuutus - Finanssiryhmä
Finanssiryhmä vastaa pankki-, rahoitus-
ja vakuutustoimialojen asiantuntijapal-
veluista. Lisäksi ryhmä toimii asiakas-
kunnassaan kaikkien Tiedon palvelujen
integraattorina. Finanssiryhmän toimi-
nta-ajatuksena on parantaa asiakkaiden-
sa liiketoimintaa tietotekniikan ja tie-
toverkkojen avulla.

Päämääränä on johtava markkina-
asema Suomessa ja lähialueilla sekä
merkittävä asema Pohjoismaissa. Ta-
voitteena on olla paras tietotekniikka-
kumppani asiakkaiden kokeman liike-
toimintahyödyn kannalta. Henkilöstöl-
le Finanssiryhmä haluaa tarjota työ-

yhteisön, joka antaa mahdollisuuden
henkiseen kasvuun ja kehittymiseen ja
jossa arvostetaan yhteistyötä ja vas-
tuuntuntaa.

Finanssitoimialan voimakas muutos-
vauhti jatkuu. Euroopan yhdentymiske-
hitys ja yhteinen valuutta merkitsevät
asiakkaiden kilpailukentän muuttumis-
ta, kun euroopanlaajuiset standardit tu-
levat voimaan maakohtaisten sijaan.

Myös palveluiden siirto tietoverkko-
ihin jatkuu kiihtyvällä vauhdilla. Automa-
tisointi ja järjestelmäriippuvuus kasva-
vat samalla kun teknologia ja tietoli-
ikenteen kehitys antavat uusia mahdol-
lisuuksia liiketoiminnan uudistamiselle.

Kertomusvuonna Finanssiryhmän lii-
ketoiminta kehittyi hyvin ja painottui en-
nen kaikkea kumppanuusasiakkaiden
palveluun. Palveluiden kysyntä oli kor-
kea ja ylitti osittain tarjonnan. Kysyntä
kohdistui suurelta osin vuoden 2000 ja
euron edellyttämiin tietojärjestelmä-
muutoksiin, mutta myös varsin mittaviin
uusien järjestelmien kehittämisprojek-
teihin. Ryhmän liikevaihto vuonna 1997
oli 490,4 Mmk. Henkilöstön määrä oli
keskimäärin vuoden aikana 702, josta
Fidenta Oy:n ja Tietoleijona Oy:n hen-
kilöstöä 412. Vuoden lopussa henkilö-
määrä oli 728.

Vuoden lopussa sovittiin Finanssiryh-

Strategista tietotekniikkakumppanuutta asiakkaiden kanssa syvennettiin kertomusvuonna. Asiakkaat keskittyvät yhä enemmän omaan liiketoimintaansa ja siirtävät vastuuta tietotekniikkatoiminnoista kumppaneilleen. Tietotekniikasta ja -verkoista haetaan kilpailuetua. Osaavat tietotekniikkaressurit sekä kokonaispalvelun luotettavuus ovat nousseet yhdeksi asiakkaiden kriittiseksi menestystekijäksi.

VAKUUTUS Vakuutustoimialan yksi muutostekijä on Euroopan yhdentymiskehitys. Yhdentymisen johtaa Euroopassa kilpailukyvyiltään vahvempiin yhtiöihin. Se vapauttaa kilpailua, uudistaa toimintatapoja sekä tuo uusia säädöksiä ja raportointitarpeita.

Rakenteelliset muutokset jatkuvat edelleen lähivuosina. Pankit ja vakuutusyhtiöt lähestyvät toisiaan ja finanssitavaratalohankkeet ovat uudelleen nousemassa esiin.

Muutokset ovat merkittävä haaste tietotekniikalle. Lähi vuosina tehdään vuoden 2000 järjestelmämuutokset, ja saatetaan tietojärjestelmät eurokelpoiseksi. Liiketoiminnan uudistaminen merkitsee uuden järjestelmäsukupolven rakentamista. Tekniikan kehitys ja verkottuminen avaavat uusia näkymiä tuote- ja palvelukehittämiselle ja palvelut siirtyvät verkkoihin myös vakuutusallalla. Useassa vakuutusyhtiössä on käynnistetty laajat kehittämishankkeet, joissa suunnitellaan tulevien vuosien liiketoimintaa.

Tiedon asema vakuutussektorin palvelutarjoajana vahvistui vuonna 1997. Oy Tietokonepalvelu Ab:n tulo osaksi Finanssiryhmää vahvisti merkittävästi eläkealueen tietotekniikkaosaamista. Pohjolan kanssa tehtiin pitkäaikainen sys-

teemityösopimus. Asiakkaiden kanssa tavoitellaan pitkäaikaisia kumppanuussuhteita, joissa Tieto voisi tarjota parhaan mahdollisen kokonaispalvelun.

Asiakkaiden keskittyessä yhä enemmän oman liiketoiminnan kehittämiseen haetaan muutosten läpivientiin tietotekniikkakumppaneita. Kumppanilta vaaditaan vankkaa tietotekniikkatoimintojen johtamiskykyä ja projektinhallinnan osaamista. Asiakkaat edellyttävät myös taitoa soveltaa uutta tekniikkaa ja kokemusta laajojen järjestelmien ylläpidosta. Toimintavarmuutta ja taloudellisia hyötyjä tavoittelevat asiakkaat haluavat usein siirtää kumppanin vastuulle myös käyttöpalvelun ja verkkojen hallinnan.

män kumppanuusmallin mukaisesta järjestelystä työeläkealueella, kun Oy Tietokonepalvelu Ab:n (TKP) osake-enemistö ja operatiivinen vastuu siirtyi Tiedon Finanssi-ryhmälle.

Toimintavuoden aikana eriytettiin Ruotsin toiminnot Tieto Financial Systems AB:ksi. Yhtiö sisältää System-10 -treasuryohjelmiston sekä Finanssiryhmän Tukholman konttorin liiketoiminnot. Toimintaa ulkomailla kasvatettiin sisäisen kasvun kautta, sillä yritysostoja rajoitti erittäin korkeaksi noussut hintataso.

Panostuksia henkilöstön rekrytointiin ja koulutukseen lisättiin merkittä-

västi. Toimintavuoden aikana käynnistettiin useita uusille henkilöille tarkoitettuja koulutusohjelmia.

Kehittämisinvestoinnit kohdistuivat Finanssiryhmän laatu- ja palvelukäytön jatkokehitykseen sekä palvelu- ja tuotekehitykseen. Teknologiaista keskityttiin Data Warehouse-, olio- ja web-osaamisen kasvattamiseen.

Palvelujen kysynnän arvioidaan jatkuvan edelleen korkeana. Finanssiryhmän liiketoiminnan kasvunäkymät ovat hyvät.

POSTI Postitoimiala on muiden toimialojen tapaan murroksessa. Suhtautuminen muutokseen vaihtelee eri maissa. Yhtäältä kansallisten postien suojatut asemat halutaan säilyttää, toisaalta postien toimintaa halutaan vapaalla kilpailulla tehostaa.

Kotimainen kirjeliikenne on useimmille posteille suojattu ja hyvin menestyvä liiketoiminta. Kansainvälinen liikenne niin paketti- kuin kirjepuolellakin on puolestaan normaalisti kilpailtua. Suuret kansainväliset kuriiriyrietykset pystyvät rakentamaan nopeita ja varmasti toimivia logistiikkaketjuja, joissa asiakkaalle voidaan luvata kiinteät toimitusajat. Postien ongelmana on, että niiden logistisessa ketjussa olevien kansainvälisten postien laatu vaihtelee maittain suuresti.

Suomen Posti on kuluneina vuosina pyrkinyt tehostamaan toimintaansa monella tavalla. Posti on yhtiöitetty ja organisaatiota on uudistettu. Logistisia prosesseja on kehitetty ja tehostettu; esimerkiksi sekä kirje- että pakettilajitelukeskuksia on uusittu ja varustettu uusimmalla tekniikalla. Kansainvälisiin kuljetuksiin on perustettu uusia yhteisyrityksiä. Postin tavoitteena on olla yksi Suomen parhaista palveluyrityksistä ja yksi maailman parhaista posteista.

Suomen Postin panostus kilpailukykyyn on tuonut selviä tuloksia esimerkiksi lehtiliiketoiminnassa. Postin osuus lehtien varhaisjakelun markkinoista on kasvanut useiden suurten lehtiyhtiöiden kanssa tehtyjen sopimusten ansiosta. Myös sellaisilla uusilla alueilla kuin sähköinen viestintä ja sähköinen kaupankäynti Suomen Posti on edennyt määrätietoisesti.

Liiketoimintojen muutos- ja tehostamistoimet ovat edellyttäneet myös uutta tietotekniikkaa. Tieto-konserni on osallistunut Postin keskeisten tietojärjestelmien kuten tavaravir-

Teletuotantoyhtiö Tieto on panostanut erityisesti asiakaspalvelun, myynnin, laskutuksen ja televerkkojen tietotekniikkaan. Telen keskusnumeroiden ja numerosarjojen hallintajärjestelmä on yksi merkittävä Telen ja Tiedon yhteistyöhanke. Projektipäällikköinä hankkeessa toimivat TIMO LEPPÄNEN, projektipäällikkö, Tele LAURI SUKSELAINEN, projektipäällikkö, Tieto

Liiketoimintaryhmän katsaus

16,6 %
Liikevaihto-
osuus

15,9 %
Henkilöstö-
osuus

Palvelut

Palvelut-liiketoimintaryhmän asiakastoimialat ovat kauppa, liikenne, posti, tele ja energia. Ryhmä vastaa näiden toimialojen asiantuntijapalveluista sekä toimii lisäksi asiakaskunnassaan kaikkien Tiedon palvelujen integraattorina. Toiminta-ajatuksena on kehittää asiakasyritysten liiketoimintaa tietotekniikkapalvelujen avulla.

Palvelut-liiketoimintaryhmän tavoitteena on johtava asema kotimarkkinoilla asiakastoimialojensa tietotekniikkapalvelujen toimittajana. Telen, postin ja kaupan toimialoilla tämä on jo toteutu-

nut. Ryhmän liikevaihto vuonna 1997 oli 404,7 Mmk. Henkilöstön määrä oli keskimäärin vuoden aikana 670 ja vuoden lopussa 707.

Asiantuntijapalvelujen kilpailukyky perustuu yhtäältä asiakasyritysten liiketoimintaprosessien ymmärtämiseen ja toisaalta taitoon soveltaa näihin tietotekniikkaa asiakkaan kilpailuaseman parantamiseksi. Onnistuminen edellyttää usein myös laajojen kehityshankkeiden korkeatasoista johtamista.

Liiketoimintaryhmän oma kehitys perustuu laatuohjelmiaan sekä henkilöstön jatkuvaan koulutukseen. Mer-

kittävin haaste tavoitteiden saavuttamiseksi on tarvittavan ammattitaitoisen henkilöstön saanti.

Liiketoimintaryhmän ulkomainen toiminta kasvaa vähitellen. Telealueella on tehty muutamia toimituksia. Kuljetuksen ohjauksen ProOpt- ja kunnossapidon PowerMaint-ohjelmistoja on toimitettu kymmenkunta. Lisäksi on tehty selvityksiä ulkomaisen toiminnan laajentamiseksi.

Ulkomaista kasvua haetaan edellä mainitun kaltaisilla, kapeilla alueilla suunnatuilla tuotteilla sekä toimialosaamiseen pohjautuvalla avainasiakas-

ran rekisteröinti-, osoitetieto- ja postimyyntijärjestelmien rakentamiseen. Toimintavuoden aikana tuotantoon otetun tavaravirran rekisteröintijärjestelmän ansiosta tavaralahetyksiä voidaan seurata läpi koko Postin toimintaketjun. Elokuussa tuotantoon otettu uusi postimyyntijärjestelmä on osa Postin tarjoamia kokonaislogistisia palveluita. Järjestelmä sisältää mm. tilaus-, varastointi- ja kuljetuspalvelut.

Tieto on myös vastannut uusien järjestelmien käyttöpalveluiden tuottamisesta. Katkeamatonta palvelua edellytetään useimmiten niin koneilta, verkoilta, järjestelmähallinnalta kuin help-deskiltä. Asiantuntija- ja käyttöpalvelujen laadun kehittämiseksi ja varmistamiseksi on laatujärjestelmiä yhdenmukaistettu.

Läheinen yhteistyö Suomen Postin kanssa on kehittynyt kumppanuusvaiheeseen, jossa Tieto voi tuottaa asiakkaalle liiketoiminnallista hyötyä. Syksyllä 1997 julkistettiin aiesopimus Tiedon ja Suomen Postin yhteisen tulostusyrityksen perustamisesta kesällä 1998.

TELE Teletuotantoyhtiö on maailmanlaajuisesti historiansa suurimpien muutosten edessä. Teleoperaattoreiden monopoleja on purettu ja kilpailua vapautettu. Vuoden 1998 alussa useimmat Euroopan maat avasivat EU:n päätöksen mukaan loputkin kansallisia telepalveluistaan kilpailulle. Tämän seurauksena palvelujen tarjoajien määrä kasvaa merkittävästi, liikennevolyymit lisääntyvät ja peruspalvelujen hinnat putoavat.

Tiedon asiakkaat ovat 1990-luvun alusta lähtien valmistautuneet tulevaan kilpailuun. Yritys- ja omistusrakenteita on uudistettu ja kustannuksia on kevennetty. Myös mittavia investointiohjelmiä on viety läpi sekä kehitetty uusia tuotteita ja palveluja. Teletuotantoyhtiön yritykset ovat muiden suomalaisten yritysten tavoin joutuneet kasvattamaan markkinoitaan kansainvälistymällä sekä puolustamaan kotimarkkinoitaan ulkomaisia kilpailijoita vastaan.

Tieto-konsernin menestystekijät myös teletuotantoyhtiöllä liittyvät toimialatuntemukseen sekä pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin. Tieto on panostanut teletuotantoyhtiön tietotekniikkaan erityisesti asiakaspalvelun, myynnin, laskutuksen ja televerkkojen alueella.

Tieto on yksi suurimmista Telecom Finland Oy:n tietotekniikkatoimittajista. Yhteistyötä Telen matkapuhelinpalvelujen asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmän kehittämisessä jatkettiin. Järjestelmään tehtiin uusimpaan tekniikkaan perustuvia laajennuksia. Telen teknisiin perusjärjestelmiin kuuluvan uuden verkonhallintajärjestelmän toteutusta jatkettiin. Laajan Datawarehouse-tekniikkaan perustuvan asiakastietovarasto-hankkeen toteutus aloitettiin Telen myynnille ja markkinoinnille. Käynnistettiin uudentyyppinen keskitetty

toiminnalla. Tämä vaatii paikallisia palvelutuotanto-yksiköitä. Näiden rakentamisessa tukeudutaan Tiedon maayhtiöverkoston.

Palveluiden kysyntä jatkuu korkeana ainakin seuraavien kolmen vuoden ajan pelkästään vuoden 2000 ja euron vaatimien muutostöiden vuoksi. Lisäksi asiakastoimialoilla on kilpailuympäristöstä johtuvia merkittäviä kehittämistarpeita, jotka kasvattavat tietotekniikkapalvelujen kysyntää. Ainoastaan laaja talouden taantuma voi muuttaa tätä myönteistä markkinatilannetta.

LIIKETOIMINTAKATSAUKSET

kunnossapitopalvelu, joka kattaa kaikki Telen laskutusyksikön laskutusjärjestelmät. Konsultointihankkeisiin kuului mm. Innotele Oy:lle tehty liiketoiminnan kehittämishanke.

Yhteistyössä Telecom Finlandin kanssa toteutettiin Postipankille laaja puhelinpankkijärjestelmä, joka perustuu tele- ja tietotekniikan yhdistämiseen Computer Telephony Integration -teknologialla.

Viiden Finnet-yhtiön kanssa allekirjoitettiin merkittävä sopimus Tigers-verkkotietojärjestelmän jatkokehittämisestä.

Kansainvälisistä hankkeista mainittakoon Sri Lanka Telecomille yhteistyössä paikallisen ohjelmistotalon kanssa toimitettu asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmä, joka korvaa vanhan puhelinlaskutuksen.

Tulevina vuosina kehitys ja kansainvälistyminen lisäävät yhä asiakkaiden tietotekniikkapalvelujen tarvetta. Laadultaan ja hinnaltaan kilpailukykyisten palvelujen tarjoaminen on mittava haaste sekä asiantuntijapalveluille että käsittely- ja verkkopalveluille. Asiakkaiden toiminta edellyttää luotettavia käyttö-, helpdesk- ja verkkopalveluja niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Tiedon painopistealueita energia-alueella ovat muun muassa kunnossapidon ja materiaalihallinnon sekä asiakaspalvelun tietojärjestelmät. Imatran Voimalla ja Tiedolla on pitkäaikainen kokemus yhteistyöstä ja kumpuun rakentamisesta.

EERO PENTTILÄ, tietohallintopäällikkö, IVO-yhtiöt
ARI VANHANEN, tulosyksikön johtaja, Tieto

Liiketoimintaryhmän katsaus

15,1 %
Liikevaihto-
osuus

17,3 %
Henkilöstö-
osuus

Julkinen hallinto

Julkisen hallinnon liiketoimintaryhmän tehtävänä on tarjota parasta asiantuntemusta valtionhallinnon, kunnallishallinnon, seurakuntien ja terveydenhuollon tietotekniikkaan sekä eri toimialojen tietopalveluihin Suomessa ja ulkomailla. Liiketoimintaryhmä vastaa julkisen hallinnon asiantuntijapalveluista ja toimii asiakaskunnassaan kaikkien Tiedon palvelujen integraattorina. Vuonna 1997 liiketoimintaryhmään kuuluivat asiakaskohtaisiin tietojärjestelmiin keskittynyt TT-Valtionpalvelut, julkishallinnon tuotteita tarjoava TT-Kuntapalvelut, tieto-palveluihin erikoistunut TT-Tietopalvelut sekä kansainväliseen toimintaan keskittynyt Public International.

Toimintavuoden aikana ryhmä vahvisti johtavan toimittajan asemaansa Suomessa kaikilla markkinasegmenteillä. Vuoden merkittävin sopimus allekirjoitettiin elokuussa valtiovarainministeriön kanssa, jolloin sovittiin verohallinnon tietotekniikkaan erikoistuvan Tietokarhu Oy:n perustamisesta.

Ryhmän liikevaihto vuonna 1997 oli 367,7 Mmk. Henkilöstön määrä oli keskimäärin vuoden aikana 729 ja vuoden lopussa 753. Kasvun odotetaan jatkuvan vuoden 1998 aikana.

TT-Valtionpalveluiden toiminta laajeni erityisesti työvoimahallinnon, väestökirjahallinnon, verohallinnon ja Valtiokonttorin tehtäväalueilla. Helsingin kaupungin kanssa tehtiin sopi-

mus sosiaali- ja terveystoimen laitosten tietojärjestelmästä.

Useilla hallinnonaloilla käynnistettiin laajoja järjestelmä uudistuksia, jotka perustuvat client/server-arkkitehtuuriin ja middleware-teknologiaan. Merkittäviä kriittisiä hankkeita olivat osakeyhtiölain muutokset kaupparekisteriin sekä ajoneuvovero- ja EU-ajokortti uudistus. Palvelujen kysyntä jatkuu hyvänä erityisesti valtionhallinnossa ja suuremmissa kunnissa. Lähivuosia leimaa euro- ja vuosi 2000 -hankkeiden kysyntäruuhka, joka siirtää jossain määrin muiden tietojärjestelmäprojektien käynnistymistä seuraavalle vuosituonnelle.

TT-Kuntapalveluiden toiminnassa näkyivät kuntien taloudelliset vaikeudet ja

ENERGIA Energiatoimiala ja energian kulutus ovat kasvaneet tasaisesti muutaman prosentin vuosivauhdilla, ja ennusteiden mukaan vastaava kasvu jatkuu. Samanaikaisesti toimialalla on meneillään suuri muutos sähkömarkkinoiden vapautuessa. Pohjoismaista ja muista Itämeren ympäristövaltioista muodostuu yhtenäinen markkina-alue. Muutospaineita tuo myös kotitalouksien ja muiden sähkön pienkäyttäjien pääsy kilpailuttamaan sähköntoimittajia vuoden 1998 aikana.

Toimintaympäristön muutos ja kasvava kilpailu ovat lisänneet yritysten tarvetta yhä tehokkaampaan tietotekniikan hyödyntämiseen. Kilpailuetua haetaan erityisesti kehittämällä asiakaspalveluprosesseja ja niihin liittyviä tietojärjestelmiä. Tiivis kumppanuussuhteeseen perustuva yhteistyö tietotekniikkatoimittajien kanssa korostuu.

Tieto-konserni vahvisti kertomusvuonna asemaansa energia-alan tietotekniikkatoimittajana. Muiden toimialojen tapaan merkittävää kasvuä toi myös valmistautuminen vuoden 2000 tietojärjestelmämuutoksiin.

Tiedon vahvuus energia-alan toimittajana muodostuu laajasta palvelutarjonnasta ja osaamisesta. Painopistealueita ovat kunnossapidon ja materiaalihallinnon, asiakaspalvelun sekä talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät sekä niiden käyttöympäristöjen hallinta.

Asiantuntijapalveluissa tärkeimmät sopimukset olivat avainasiakkaiden jatkohankkeita sekä ylläpitosopimuksien uusimisia. Imatran Voiman voimantuotantoyksikön perusjärjestelmät uusittiin. Sähkökauppa- ja voimantuotantoyksiköi-

den kanssa tehtiin sopimukset talousohjausjärjestelmien toimittamisesta. Kokonaisvastuu Nesteen kotimaisista ja kansainvälisistä tietoliikenneverkoista, niiden hallinnasta ja kehittämisestä siirtyi Tiedolle.

Energiapalveluissa vuosi 1997 oli laadun vuosi. Palveluryhmän yhteisen laatujärjestelmän käyttöönotto oli keskeinen kehittämiskohde. Energiapalvelujen sertifiointi toteutui vuoden loppupuolella.

Tuotekehityksen suurimmat panostukset kohdistuivat PowerMaint-tietojärjestelmän uuteen versioon, joka kattaa laajasti kunnossapidon ja materiaalihallinnon tarpeet. Palvelutarjontaa laajennettiin uudella asiakaspalvelun ja laskutuksen ohjelmistotuotteella.

Ulkomailla tehtiin suurimpien suomalaisten asiakasyritysten kanssa PowerMaint-liiketoimintaan liittyvää yhteistyötä. Vuoden aikana toimitettiin PowerMaintin uudistettu versio muun muassa Kiinaan ja Yhdysvaltoihin.

Energiatoimialan rakennemuutos ja kilpailun vapautuminen ovat tulevina vuosina suuri haaste muutoksen hallinnalle ja palvelujen kehittämiselle. Yhteistyö ja kumppanuus tietotekniikkapalvelujen tarjoajien kanssa korostuvat entisestään.

epävarmuus tulevien vuosien talouskehityksestä. Suunniteltuja tietotekniikkahankkeita siirrettiin tulevaisuuteen. Tuotekehityksessä suurimmat kehitysprojektit toteutettiin perusturvasektorilla, jossa käynnistyi laboratoriodien, terveyskeskusten tilastoinnin ja sosiaalilaitosten integroidun järjestelmäkokonaisuuden kehittäminen.

Terveyskeskusten tietojärjestelmätoimitukset käynnistettiin mm. Kaarina-Piikkiön, Lounais-Hämeen ja Ylivieskan terveyskeskuksissa. Kirjastojärjestelmiä uusittiin autokirjastojen työasemaratkaisulla. Markkina-asema koulusektorilla vahvistui, kun Novo Groupilta ostettiin yleissivistävien koulujen oppilashallinnon liiketoiminta-

ta. Samalla aloitettiin koulutoimen järjestelmäperheen uusinta.

TT-Tietopalvelut tuottaa rekistereihin ja tietopankkeihin perustuvia palveluja sekä yritys- että kuluttaja-asiakkailleen. Erityisesti on panostettu Internet-pohjaisiin asiointi- ja tietohuoltopalveluihin sekä suoramarkkinoinnin kokonaispalveluihin. Kokonaismarkkinoiden kasvu verkkopohjaisissa tietopalveluissa jatkuu merkittävästi mm. kuluttaja- ja asiointipalveluissa.

Kuluttajasuoramarkkinoinnin kokonaispalvelujen liikevaihto kasvoi tuotemerkin Direct suojissa noin 30 %. Stradan eli ajoneuvokauppaan liittyvien tietopalveluiden kasvu oli 20 % ja Factatuoteperheen palvelujen kasvu 10 % edellisvuodesta. Kiinteistötietorekisterin

hyödyntäminen julkishallinnon asiakaspalvelussa kaksinkertaistui. Kirkkoverkon ansiosta väestön keskusrekisterin käyttö seurakunnissa moninkertaistui.

Public Internationalin toiminta-alue kattaa EU-hankkeet sekä Länsi-Euroopan ja Itämeren ympärysmaiden julkishallinnot. Vuoden loppupuolella allekirjoitettiin EU-komission kanssa monivuotinen puitesopimus telemaattisista palveluista. Viranomaisten sähköisen tietojenvaihdon edistämiseksi tehty sopimus käynnistyy neljällä erillistoimituksella. Baltiassa suurin hanke oli Viron parlamentin valtiopäiväasioiden käsittelyjärjestelmän toimitus. Yksikkö osallistui myös Viron valtionhallinnon tietotekniikkastrategian laatimiseen.

KAUPPA Kaupan toimialan olennaiset muutokset Suomessa ovat olleet toiminnan keskittyminen suuriin myymälöihin ja ketjuuntuminen yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi. Logistiikka ja tietoverkot ovat olleet muutoksessa avainasemassa.

Kiristynyt kilpailu kuluttajista näkyy tehokkuusvaatimusten lisäksi uusina palveluina, joista näkyvimpiä ovat erilaiset kanta-asiakas-, bonus- ja etukortit. Kauppa haluaa sitoa kuluttajat tiiviimmin omien ketjujen käyttäjiksi ja samalla palvella hyviä asiakkaitaan. Myös tietoja kuluttajista ja ostotottumuksista saadaan aikaisempaa enemmän kaupan päätöksenteon tueksi.

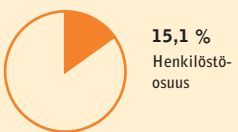
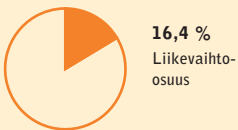
Tiedon menestyminen kaupan toimialalla perustuu toimialan ja asiakkaiden hyvään osaamiseen. Pitkäaikaiset asiakassuhteet ovat syventyneet kumppanuudeksi, ja asiakkaan liiketoimintaan voidaan tuottaa yhä enemmän hyötyjä tietotekniikalla.

Kaupan toimialan tietojärjestelmät ovat pääosin globaaleja ohjelmistopaketteja. Niiden käyttö on enenevästi laajentunut myös Tiedon asiakaskunnassa. Tieto on erityisesti panostanut näiden ohjelmistojen toimitusosaamiseen varmistaa menestyksellisen käyttöönoton asiakkaiden toiminnassa.

Tieto on ollut laajasti mukana kaupan järjestelmäkehityksessä. Painopistealueet ovat logistiikkajärjestelmien käyttöönotot, asiakaskorttijärjestelmät ja niiden kehittäminen, kaupan tuote- ja valikoimahallintaan liittyvät tehtävät sekä päätöksenteon tukijärjestelmät.

Esimerkki merkittävistä hankkeista on Alko Oy:n logistiikan kokonaisjärjestelmän toimitus. Hankkeessa oli pohjana ruotsalainen System ESS -pakettiohjelmisto ja Tieto vastasi sen sovittamisesta ja käyttöönotosta Alkon tarpeisiin.

Liiketoimintaryhmän katsaus

Teollisuus

Liiketoimintaryhmä vastaa teollisuuden asiantuntijapalveluista ja toimii asiakaskunnassaan kaikkien Tiedon palvelujen integraattorina. Ryhmän tavoitteena on parantaa tietoteknisen asiantuntemuksensa avulla asiakkaitensa kilpailuasemaa ja liiketoimintaa globaaleilla markkinoilla.

Päämääränä on olla johtava tietotekniikkatoimittaja sekä metsäteollisuudelle maailmanlaajuisesti että nimetyille, globaalisti toimiville suomalaisille perusteollisuuden ja valmistavan teollisuuden asiakkaille. Päämäärä saavutetaan tuottamalla parasta asiakashyötyä asi-

antuntemuksella, tehokkuudella ja tarjoamalla asiakkaan koko arvoketjun kattavat palvelut. Liiketoimintaryhmä otti käyttöön vuoden 1998 alussa Tieto-nimen kaikissa toimintamaissaan Carelcomp-nimen sijasta.

Teollisuuden rakennemuutos jatkuu voimistuen. Yritykset parantavat kilpailuasemaansa erikoistumalla ja kasvamalla kansainvälisen kilpailun edellyttämiin mittoihin. Menestyäkseen globaalissa kilpailussa yritykset investoivat kehittyneisiin, yhtenäisiin tietojärjestelmiin ja niiden luotettavaan hoitamiseen. Lähivuosien kysynnän pitävät lisäksi korkeana vuoden 2000 ja

euron edellyttämät tietojärjestelmämuutokset.

Liiketoimintaryhmän markkina-asema metsäteollisuudessa on vahva ja vahvistui perus- ja valmistavan teollisuuden johtavien asiakkaiden toimittajana. Metsäteollisuuden yrityksille tehtiin merkittäviä toimituksia Suomessa ja Ruotsissa. Elektroniikka- ja konepajateollisuuden asiakkaiden kanssa solmittiin useita laajoja resurssisopimuksia ja tehtiin projektitoimituksia sekä Suomeen että ulkomaille.

Ryhmä käynnisti kertomusvuonna toiminnan Ranskassa ja avasi Saksassa kaksi uutta toimipistettä. Yhteisomistus

JULKINEN HALLINTO Suomalaisen julkishallinnon toimintaan vaikuttavat integroituminen EU:hun sekä valmistautuminen Suomen puheenjohtajakauden vuonna 1999. Julkisen hallinnon investointimahdollisuuksia rajoittavat valtionhallinnon määrärahojen tiukentuneet kehykset sekä kuntien aleneva vakavaraisuus. Kustannustehokkuutta on haettu muun muassa ulkoistamalla tietotekniikkatoimintoja. Valmistautuminen euroon ja vuoteen 2000 on leimannut useimpien organisaatioiden tietotekniikkahankintoja ja tietohallintostrategioita.

Tieto-konsernin asema suomalaisen julkisen hallinnon johtavana järjestelmä-, käsittelypalvelu- ja tietopalvelu-toimittajana vahvistui vuonna 1997. Kysyntä kohdistui erityisesti intranet-toteutuksiin, dokumenttien hallintapalveluihin, kokonaisvastuullisiin projektitoimituksiin sekä verkotettujen käyttöympäristöjen hallintapalveluihin.

Vuoden merkittävin sopimus tehtiin valtiovarainministeriön kanssa verohallinnon tietotekniikkaan erikoistuvan Tietokarhu Oy:n perustamisesta. Oikeusministeriö valitsi Tiedon sovellustensa ylläpito- ja käyttöpalvelujen toimittajaksi seuraavaksi 3-vuotiskaudeksi. Väestörekisterikeskuksen kanssa tehtiin väestötietojärjestelmän uudistamisprojektin määrittely ja suunnittelu sekä vastattiin koko hankkeen integroinnista.

Kuntien palveluissa jatkuivat terveyskeskusten asiakaspalvelua tehostavien Sinuhe-järjestelmien toimitukset ja tuotekehitys. Kirjastoille tehtiin Internet-pohjainen palvelujärjestelmä. Kunnallishallintoon toimitettiin useita Pallas-henkilöstöjärjestelmiä sekä talousohjauksen Meritt Eco+ ja Intime/Open-järjestelmiä. Valtionhallinnossa tehtiin kymmenen

Tietokarhu on verotuksen tietotekniikkaan erikoistuva valtiovarainministeriön ja Tiedon yhteisyhtiö. Tietokarhu aloitti toimintansa joulukuussa 1997. Yhteisyhtiönsä tulevaisuutta suunnittelevat ANJA VAINIO, toimitusjohtaja, Tietokarhu MIRJAMI LAITINEN, ylijohtaja, Verohallitus

ruotsalaisesta WM-data Carelcomp AB:stä purettiin ja yhtiö siirtyi kokonaan WM-datan omistukseen. Useisiin metsäteollisuuden projekteihin johtanut yhteistyö jatkuu edelleen, mutta tarkemmin määritellyin vastuualuein. Liiketoimintaryhmän liikevaihto vuonna 1997 oli 398.1 Mmk. Henkilöstön määrä oli keskimäärin vuoden aikana 638 ja vuoden lopussa 659.

Merkittävimmät investoinnit tehtiin metsäteollisuuden tehdasjärjestelmien tuotekehitykseen, Lean-toiminnanohjausjärjestelmän ja oman toimintajärjestelmän kehittämiseen sekä kyvykkyyden toimittaa kansainvälisiä ohjelmis-

topaketteja. Metsäteollisuuden uuden teknologian Carel-tuoteperhe valmistui.

Henkilöstön kehittämisessä luotiin valmiuksia osaamispääoman systemaattiseen mittaamiseen ja kehittämiseen. Uusien teknologioiden koulutus ja esimiesvalmennus jatkuivat.

Vuoden 1998 aikana kysyntä pysyy vahvana. Vain henkilöstön saatavuus rajoittaa kasvua. Uusimman teknologian mukaiset tuotteet, panostukset koulutukseen ja uusi ydinprosessien mukainen toiminta luovat hyvän pohjan lähi vuosien toiminnalle.

LIIKETOIMINTAKATSAUKSET

isoa henkilöstöohjauksen Helmi-järjestelmä- ja käyttöpalvelutoimitusta sekä 20 uutta talousohjauksen järjestelmätoimitusta. YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta teki sopimuksen maailman laajimman matkakorttijärjestelmän käytönaikaisten palvelujen hoitamisesta Käsittely- ja verkkopalvelujen kanssa.

Tietopalveluyhteistyö ajoneuvohallintokeskuksen, oikeusministeriön ja Väestörekisterikeskuksen kanssa jatkui edelleen. TT-Tietopalvelut tuotti myös 24 h asiointipalveluja, joista vuoden aikana tuotiin markkinoille Suomen suurin verkkopohjainen autokauppa Hae.fi. Patenti- ja rekisterihallituksen kanssa sovittiin sähköisten asiointipalvelujen toteuttamisesta kaupparekisteriin. Sanoma-konsernin uudesta Taloussanomien-lehdestä tehtiin verkkolehti, josta on linkit TT-Tietopalvelujen palveluihin.

Myös ulkomainen toiminta vahvistui. Julkinen hallinto-, Teollisuus- sekä Käsittely- ja verkkopalvelut -liiketoimintaryhmät tarjoavat yhdessä koko EU:n alueella järjestelmätoimitus- ja hallintopalveluja, minkä johdosta organisaatiota Keski-Euroopan tarpeisiin vahvistettiin. Vuoden lopussa allekirjoitettiin EU-komission kanssa useita toimitussopimuksia. Lisäksi toimitukset lähes kymmenessä EU-projektissa jatkuivat. Kansainvälisen aseman vahvistumista osoitti myös Tiedon kutsuminen eurooppalaisten tietotekniikkatoimittajien konsortion The Services Informatics Expertise (SIX) Advisory Groupin jäseneksi. Ryhmään kuuluu 10 johtavaa tietotekniikkayritystä.

EU-yhteistyö etenee eri hallinnonaloilla. Varautuminen vuoteen 2000 ja valmistautuminen euroon vaativat suuria tietotekniikkapanostuksia. Julkisen hallinnon sähköisten asiointipalvelujen kehittäminen kansalaisten asiointin helpottamiseksi jatkuu. Tieto on vahvasti mukana näiden palvelujen sekä tietoyhteiskunnan kehittämisessä yhteistyössä suomalaisten viranomaisten ja EU-komission kanssa.

METSÄTEOLLISUUS

Metsäteollisuuden rakenneuudistus etenee, ja toiminta keskittyy yhä harvalukuisempiin ja suurempiin yrityksiin. Metsäteollisuudesta tulee entistä globaali toimiala yritysten toiminnan laajetessa perinteisiltä markkina-alueilta uusiin maanosiin.

Lisääntynyt ympäristötietoisuus vaikuttaa metsäteollisuuden kehittymiseen. Luonnonvarojen kestävä kehitys turvaaminen on yhä tärkeämpää yritysten kilpailukyvyille. Metsien sertifiointi etenee ja raaka-aineen hankinta puutuo- tantoon erikoistuneilta puupelloilta lisääntyy.

Metsäteollisuudessa yleistyy kaikki yksiköt kattava, globaalia toimintaa tukeva ja yhtenäinen toimintamalli. Asiakas- tarpeet ja kysyntä suuntaavat teollisuuden päätöksiä. Yksityiset tehtaot ovat resursseja, joita yrityksen kokonaistehokkuuden vaatimukset ohjaavat. Logistiikan merkitys korostuu arvoketjussa.

Toiminnan muuttuessa entistä markkinaohjautuvammaksi myös tietojärjestelmien merkitys muuttuu. Tarvitaan yhtenäiset, luotettavasti toimivat tietojärjestelmät kaikissa yksiköissä.

Liiketoimintaryhmän katsaus

24,1%
Liikevaihtosuus

16,4%
Henkilöstöosuus

Käsittely- ja verkkopalvelut

Liiketoimintaryhmän perustehtävä on tarjota asiakkailleen uusimman teknologian mukaisia käsittely- ja verkkopalveluja. Tavoitteena on tuottaa asiakkaalle kustannus- ja laatuhyötyjä ja vapauttaa asiakkaan voimavarat oman liiketoiminnan ja strategian kehittämiseen.

Käsittely- ja verkkopalvelut on markkinajohtaja Suomessa ja yksi suurimmista Pohjoismaissa. Liiketoimintaryhmän vastuulla on asiakkaiden toiminnan kannalta elintärkeitä tietojärjestelmiä. Ne ovat keskitettyjä suuren konejärjestelmiä, maailmanlaajuisiin verkkoihin perustuvia järjestelmiä tai asiakkaan tarpeeseen sovitettuja pienempiä ratkaisuja.

Suomessa palvelut tuotetaan eri puolilla maata sijaitseissa keskuksissa tai asiakkaan omissa tiloissa. Pohjoisen Itämeren alueella ryhmä toimii yhteistyössä paikallisten kumppaneiden kanssa. Maailmanlaajuisissa verkostoratkaisuissa tehdään yhteistyötä globaalien kumppaneiden kanssa. Toiminta Euroopassa omissa toimipisteissä laajenee. Muissa maanosissa toimitaan yhdessä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Käsittely- ja verkkopalvelumarkkinat kasvoivat kertomusvuonna. Asiakkaat laajensivat toimintaansa ja hakivat kumppania tietotekniikkansa kehittämiseen sekä päivittäiseen järjestelmien hoitamiseen. Kasvu näkyi sekä vanhojen asiakkaiden kysynnässä että

uusina asiakassuhteina. Käsittely- ja verkkopalvelujen liikevaihto kasvoi 585,6 Mm:aan. Osa kasvusta johtui konsernin rakenteellisista muutoksista, kun Tiedon kaikki käsittelypalvelutoiminnot keskitettiin liiketoimintaryhmään. Henkilöstön määrä oli keskimäärin vuoden aikana 690 ja vuoden lopussa 721.

Käyttöpalveluissa merkittävin kasvu oli Postipankin ja Telen matkapuhelinpalvelun keskitetyissä järjestelmissä. Merkittävänä kehityshankkeena käynnistettiin suunnittelu kahden konekeskuksen ratkaisusta, jolla varmistetaan erityisesti pankkitoiminnan edellyttämä häiriöttömyys. Uusi asiakas oli mm. Yhtyneet Kuvalehdet, jonka IBM/MVS-

Tieto palvelee metsäteollisuusasiakkaita sekä yleisillä, kansainvälisillä toiminnanohjauksen järjestelmillä että toimialakohdaisilla, omaan tuotekehitykseen perustuvilla Carel-tuotteilla. Muun muassa Ahlström Paper Group on uudistamassa Euroopan tehtaidensa tietojärjestelmiä näillä tuotteilla.

Teollisuusryhmä on tehnyt yhteistyötä Käsittely- ja verkkopalvelut-liiketoimintaryhmän kanssa kokonaispalvelun tarjoamiseksi sekä kotimaassa että muualla Euroopassa. Ensimmäiset Totalpro-palvelusopimukset solmittiin metsäteollisuuden kanssa.

Periaatteena on palvella asiakkaita heidän toimipaikkakunnillaan. Palvelupisteet avataan asiakkaiden tukitarpeiden perusteella.

Tiedon palvelut, tuotteet ja asiakastuki vastaavat metsäteollisuustoimialan kehittymistä. Uudelle tekniikalle perustuvat Carel-tuotteet ovat edistyksellinen pohja järjestelmien yhtenäistämiseksi.

UPM-Kymmene ja Tiedon merkittävimpiä yhteistyöprojekteja kertomusvuonna oli tehdasjärjestelmien integrointi myynnin ja logistiikan järjestelmiin. Integrointiprojekti rakentui yli kymmenen vuotta jatkuneelle yhteistyölle. Tehdasjärjestelmien alueella toimintavuoden haastavin projekti oli Rauman tehtaitten tehdasjärjestelmien uusinta.

ERKKI LUOSTARINEN, johtaja, Tieto

TEUVO VUOJAMO, järjestelmäpäällikkö, UPM-Kymmene, Kaipolan tehta

käyttötoiminta siirtyi liiketoimintaryhmän hoidettavaksi.

Verkotettujen järjestelmien valvonta- ja hallintapalveluissa kysyntä lisääntyi selvästi. Asiakkaat tarvitsevat yhä useammin järjestelmien kokonaisvaltaista hallintaa, mikä kattaa konsultoinnin, käyttöönoton ja päivittäisen valvonnan. Liiketoimintaryhmä otti vastuulleen muun muassa Nesteen kotimaisten ja kansainvälisten tietoliikenneverkkojen hallinnan. Myös Finnyards-telakan verkotettujen järjestelmien käyttötoiminta siirtyi ryhmälle. Tämän seurauksena avattiin Käsittely- ja verkkopalvelujen Rauman toimipiste.

Verkon lisäarvopalveluissa on kasvussa kiinnostus yritysten, julkisen sek-

torin sekä muiden sidosryhmien intranet- ja extranet-toteutuksiin. Myös OVT/EDI-tekniikkaa hyödynnetään sähköisessä kaupankäynnissä, missä kehitys painottuu erityisesti metsä- ja tekstiili-alan sekä terveydenhuollon tarvekauppaan. Valtiovarainministeriön kanssa tehtiin sopimus TYVI-palvelun toteuttamisesta yritysten ja viranomaisten väliseen tiedonsiirtoon. Tietovirrat yrityksiltä viranomaisille eli TYVI-hanke kehittää yritysten hallinnollisten tietojen koneellista siirtämistä muun muassa verohallinnolle, kaupparekisteriin, eläkevakuutusyhtiöille ja ammattiliitoille. Viranomaisten väliseen tiedonkulkuun kehitettiin Turvaverkko-palvelu, jotta erilaisissa laite- ja sovellusympäristöissä

olevia tietoja voidaan turvallisesti hyödyntää myös verkon välityksellä. Liiketoimintaryhmä vastaa kyseisten hankkeiden teknisistä ratkaisuista ja niiden toimivuudesta. Asiakas vastaa järjestelmien tietosisällöstä.

Tulostuspalvelut kasvoivat erityisesti suoramarkkinoinnin osalta. Suomen Posti Oy:n kanssa tehtiin aiesopimus tulostus- ja postituspalveluja tarjoavan yhteisyrityksen perustamisesta.

Käsittely- ja verkkopalvelujen tavoitteena on hallittu kansainvälistyminen. Ulkomainen toiminta käynnistyi odotettua nopeammin. Yhteiset asiakashankkeet muiden liiketoimintaryhmien kanssa ja verkotettujen järjestelmien hallintapalvelujen kysyntä vahvistivat jalan-

sijaa Euroopassa. Totalpro-palvelujen odotetaan menestyvän hallintapalvelumarkkinoilla.

Markkinoiden odotetaan edelleen kasvavan. Liiketoimintaryhmän myönteinen kehitys jatkuu vuonna 1998.

PERUS- JA VALMISTAVA TEOLLISUUS

Suurteollisuus on viime vuosina kehittynyt yhä nopeammin globaaliksi toimialaksi. Toimintaansa vahvistaakseen yritykset ovat samalla keskittyneet entistä harvempiin ja kansainvälisesti kehityskykyisimpiin toimialoihin. Selkeytyminen on näkynyt yritysten välisinä liiketoimintojen siirtoina. Tätä kuvaavat esimerkiksi Valmetin, Sisun ja Partekin traktoriliiketoimintaa koskevat järjestelyt.

Yritysosotot ja valtionyhtiöiden yksityistäminen on lisännyt myös kansainvälistä omistusta suomalaisessa teollisuudessa. Täysin globaalisti toimivia Tiedon asiakkaita ovat Nokia, Kone, Rauma ja ABB. Rakennemuutos on meneillään myös useissa muissa asiakasyrityksissä. Asiakkaat tehostavat kilpailukykyään edelleen.

Tietotekniikassa asiakkaiden keskeinen tarve koskee toiminnanohjausjärjestelmien uudistamista. Merkittävä haaste asiakkaille ja Tiedolle on tehdä kansainvälisiin pakettiohjelmistoihin pohjautuvat, globaalia ympäristöä koskevat tietojärjestelmämuutokset ennen vuosituhannen vaihdetta. Tieto on mukana näissä hankkeissa kansainvälisillä BaaN-, R/3-, Mfg/Pro-, ja Oracle-ohjelmistoilla, sekä omilla Lean System-, Emis-, ja Meritt-ohjelmistoilla.

Kansainvälisen teollisuuden kilpailukykyä parantavat tehokkaat toiminnanohjausjärjestelmät. Tiedon Lean System -ohjelmistoja on asennettu useille Nokia Telecommunicationsin toimipaikoille eri puolille maailmaa.

TAPIO NISKANEN, Head of NTC Applications, Nokia Telecommunications
HEIDI PENNANEN, johtaja, Tieto/Dialogos-Team

Liiketoimintaryhmän katsaus

20,0 %
Liikevaihtosuus

16,4 %
Henkilöstöosuus

Ohjelmistopalvelut

Ohjelmistopalvelut-liiketoimintaryhmän toiminta-ajatuksena on parantaa asiakkaidensa toiminnan tehokkuutta ja kannattavuutta valmisohjelmistoilla ja niitä täydentävillä korkeatasoisilla tietotekniikkapalveluilla.

Liiketoimintaryhmä toimii horisontaalisesti kaikilla asiakastoimialoilla sekä yksityisellä että julkisella sektorilla pääasiassa Pohjoismaissa. Ryhmä on keskittynyt talousohjauksen, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon ohjelmistotuotteisiin ja -palveluihin. Ryhmän teknologiakonsultointiin erikoistuneet yritykset tarjoavat palveluja ja tuotteita sovelluskehitykseen sekä dokumenttien, tietoverkkojen, -kantojen, ja -turvan hallintaan.

Ryhmä pyrkii saavuttamaan ja ylläpitämään johtavan aseman liiketoimintalueellaan kaikissa Pohjoismaissa. Suomessa kasvu tapahtuu pääasiassa organisaation, muissa maissa kasvu tuetaan liiketoiminta- ja yritysostoin. Liiketoimintaryhmällä on noin 16 000 asiakasta.

Vuonna 1997 sekä talous- että henkilöstöohjauksen palvelujen kysyntä kasvoi. Vuoden 2000 muutostarpeet ja euro lisäivät uusien, nämä vaatimukset täyttävien ohjelmistojen myyntiä. Valmisohjelmistojen kysyntä kasvaa todennäköisesti edelleen voimakkaasti, koska aikaa asiakaskohtaisten tai suurten integroitujen järjestelmien hankintaan ei useimmiten enää ole riittävästi. Ammatitaitoista henkilöstöä ei kyetty palkkaa-

maan markkinoiden kasvua vastaavasti. Vaikein tilanne oli teknologiakonsultoinnissa Norjassa.

Lähes kaikki liiketoimintaryhmään kuuluvat kymmenen yritystä ylittivät vuonna 1997 niille asetetut tavoitteet.

Ryhmä jatkoi vuoden 2000 muutosten tekoa valmisohjelmistoihin ja aloitti euronmuutokset. Pääosa vuoden 2000 muutoksista on jo tehty.

Ryhmän talous- ja henkilöstöjärjestelmien osaamiskeskus Suomessa on Unic Oy. Yhtiö toi markkinoille keskiuurille organisaatiolle tarkoitettua Wintime-palkanlaskentaohjelmiston. Suurten yritysten erityisvaatimukset täyttävä Fortime-palkanlaskentaohjelmisto valmistui vuoden lopussa. Wintime-talousohjauksen tuote-

Toiminnanohjausjärjestelmien perustoimitukset ja asennukset asiakkaiden eri toimipaikkoihin painottuvat toiminnassa ainakin seuraavien viiden vuoden ajan. Samanaikaisesti rakennetaan niiden maailmanlaajuinen tukiverkosto.

Kertomusvuonna Tieto panosti erityisesti muutaman suurasiakkaan maailmanlaajuisiin hankkeisiin. Nokian, Valmetin, Partekin ja Rauman projektit työllistivät yhteensä n. 100 toiminnanohjauksen ammattilaista sekä lisäksi Käsitteily- ja verkkopalvelut -liiketoimintaryhmän henkilöstöä. Myös muiden asiakkaiden hankkeissa liiketoimintaryhmät tekevät yhteistyötä.

Maailmanlaajuisten palvelujen rakentaminen ja tuottaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä Tieto-konsernin eri yksiköiden kesken. Lähivuosina palvelupisteitä syntyy todennäköisesti Euroopan lisäksi USA:han ja Kaukoitään. Ne tarjoavat keskitettyjä ja hajautettuja sovellushallinnan palveluja sekä teknisiä Totalpro-palveluja, kuten kolmen aikavyöhykkeen help desk-palvelua.

perhettä täydennettiin järjestöille kehitetyllä tuotteella Wintime ry.

Kertomusvuoden alussa ostettu Piifix Oy yhdistettiin Uniciin. Piifixin matkalaskujen käsittelyyn kehitämä Matkamiesohjelmisto oli myyntimenestys vuonna 1997. Tammikuussa 1998 Unic osti Raxum Oy:n osakekannan. Yhtiö on erikoistunut käyttömaisuuden hallintajärjestelmien ja konsernin tilinpäätösohjelmien kehittämiseen ja markkinointiin. Raxumin liikevaihto vuonna 1997 oli 6 Mmk ja yhtiön palveluksessa on 10 henkilöä.

Ruotsissa palkka- ja henkilöstöhallinnon palveluja tarjoaa Datema PA AB, johon Habo Data AB fuusioitiin. Datema PA:ssa oli kertomusvuonna käynnissä mittava palkanlaskennan tuotekehityshanke. Uusi pal-

kanlaskentatuote tuodaan markkinoille vuoden 1998 toisella neljänneksellä.

Vuoden 1997 alussa ostetut palkanlaskennan palveluihin erikoistuneet Huld&Lillevik AS ja Aas Data AS täydensivät menestyksellisesti ryhmää. Tuotteiden myynnin aiempien vuosien myyntinätykset ylitettiin. Uusi tuote System 4 tuotiin menestyksellisesti markkinoille syksyllä 1997. Aas Datan nimi muutettiin Huld&Lillevik Kompetanse AS:ksi.

Axo System AS aloitti Datema PA:n kehittämän henkilöstöhallinnon tuotteen markkinoinnin Norjassa ja ensimmäiset asiakastoimitukset tehtiin syksyllä 1997. Tuote on jo saavuttanut johtavan aseman Ruotsissa ja Suomessa. Axo esitteli markkinoille myös Wintime-talousohjauksen

tuotteen, jonka markkinointi alkaa vuoden 1998 alussa.

Teknologiakonsultoinnissa suurten yritysten dokumenttien hallintajärjestelmät tekivät läpimurron kaikissa Pohjoismaissa.

Liiketoimintaryhmän liikevaihto vuonna 1997 oli 487,0 Mmk. Liikevaihdosta tuli Suomesta 58 %, Ruotsista 22 %, Norjasta 16 % ja Tanskasta 4 %. Talousohjauksen tuotteiden ja palvelujen osuus oli 21 %, palkanlaskennan ja henkilöstöohjauksen 51 % ja teknologiakonsultoinnin 28 %. Henkilöstön määrä oli keskimäärin vuoden aikana 694 ja vuoden lopussa 695.

Kansainväliset ohjelmistotoimittajat ovat lisänneet myyntiponnistelujaan ryhmän liiketoiminta-alueella ja kilpailu ki-

ristyy edelleen. Ryhmällä on kuitenkin teknisesti uudenaikaisten ja nopeasti asennettavien tuotteidensa, kokonsa sekä pohjoismaisen markkina- ja kulttuurituntemuksensa ansiosta hyvät mahdollisuudet menestyä myös kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa.

Henkilöstö Tiedon menestyksen tekijä

Tieto-konsernin toiminta perustuu osaaviin ja työstään innostuneisiin ihmisiin. Tieto menestyy henkilöstönsä huippuammattitaidon, asiakkaan toimialan hyvän tuntemisen, korkean työtöivaation sekä yhteistyön ja yksilöitä arvostavan johtamistyön tuloksena.

HENKILÖSTÖN HANKINNASSA UUDET KEINOT

Korkeatasoisen henkilöstön hankinta ja kehittäminen asiakkaiden jatkuvasti kasvavien tarpeiden tyydyttämiseksi on johtamisen ja henkilöstöhallinnon vaativa tehtävä. Tieto-konserni tarvitsee lähivuosina useita satoja uusia henkilöitä vuodessa.

Henkilöstön hankinnan tehokkuusvaatimukset ovat kasvaneet aikaisemmasta huomattavasti. Liiketoimintaympäristö on muuttunut, eivätkä aikaisemmat rekrytointitavat enää vastaa uusia tarpeita. Tieto tavoittelee markkinoilta parhaita henkilöitä ja voi tarjota heille koulutukseen, kokemukseen ja kiinnostukseen sopivat asiakastoimialat, sovellusalueet ja teknologiat. Tiedon vahvuus on monipuolisuus: vuorovaikutustaitoinen, yrityselämää tunteva ja tietotekniikkaa taitava henkilö löytää paikkansa konsernista.

Tiedon tunnettuutta opiskelijoiden keskuudessa on lisätty yhteyksillä oppilaitoksiin, osallistamalla opiskelijajärjestöjen tilaisuuksiin, sponsoroinnilla, opiskelijoiden vierailuilla Tietoon ja lisäämällä kesäharjoittelijoiden määrää. Jokaista tärkeäksi katsottua yliopistoa, korkeakoulua ja ammattikorkeakoulua varten on nimetty yhteyshenkilöt.

Huhtikuussa järjestettiin Tieto on The Boat -risteily Tukholmaan 400 tietotekniikkaopiskelijalle. Tavoitteena oli tutustua opiskelijoiden arvomaailmaan ja keskustella heidän

kanssaan työelämän tulevaisuuden näkymistä. Tieto osallistui myös kevään tietotekniikka- ja tietoliikennealan rekrytointimesuille, jossa konsernin eri asiakastoimialoja edustavat henkilöt kertoivat opiskelijoille työstään.

Henkilöstöhankinnassa otettiin käyttöön rekrytointisivut Tiedon Internet-palvelussa. Näillä kuvataan avoimien työpaikkojen lisäksi palveluprosesseja, henkilöitä eri tehtävissä ja henkilöstön valmennusohjelmia. Rekrytointisivujen kävijämäärä on kasvanut jatkuvasti ja oli vuoden lopussa yli 6000 kävijää kuukaudessa. Työpaikkahakemuksista jo 70 prosenttia tulee verkon välityksellä.

Korkeakouluista vastavalmistuneille henkilöille järjestettiin yhteensä viisi Young Professionals- ja Mainframe Professionals -valmennusohjelmaa. Kahden kuukauden intensiivioipiskelussa ennen työtehtäviin siirtymistään henkilöt perehdytettiin Tiedon suunnittelu- ja ohjelmointimenetelmiin sekä kehitysvälineisiin.

JATKUVA OPPIMINEN KEHITTÄMISEN TAVOITTEENA

Henkilökohtaisen kehittymisen lähtökohtana on henkilön oma visio tulevaisuudestaan. Henkilöstöpolitiikan mukainen tavoite on, että jokaisella toimihenkilöllä on oma kehityssuunnitelma. Henkilökohtaisista tavoitteista ja toimenpiteistä sovitaan ja niiden toteutumista seurataan esimiehen kanssa käytävissä kehityskeskusteluissa.

Tieto-konserni järjesti vuonna 1997 kaksi noin kahdeksan viikon pituista Young Professionals -valmennusohjelmaa. Koulutus keskittyi olion pohjaisiin suunnittelumenetelmiin ja kehitysvälineisiin, moderneihin ohjelmointiympäristöihin, graafisiin kehitysvälineisiin, Internet/intranet-tekologiaan sekä Tieto-konsernin liiketoimintaan ja toimintatapoihin.

Valmennusohjelman päätyttyä osanottajat siirtyivät projektitehtäviin konsernin eri liiketoimintaryhmiin.

Syksyn koulutusohjelmaan osallistuivat Anni Pelli-Mikkonen, Janne Turunen, Pia Ihatsu, Kari Kärkkäinen, Sari Laukkanen, Antti Tulisalo, Riitta Andersson, Sami Uski, Jarkko Kauppinen, Tanja Pirttijärvi ja Jarno Mattila.

Tavoitteena on jatkuvan oppimisen kulttuuri, jossa jokainen ottaa vastuun kehittymisestään asiantuntijaksi omalla tehtäväalueellaan. Liiketoimintaryhmät huolehtivat henkilöstönsä ammatillisen koulutuksen järjestämisestä sisäisenä valmennuksena tai ulkopuolisia koulutuspalveluja käyttäen. Henkilöstön oma-aloitteista opiskelua tuetaan.

Tieto Akatemia on usean vuoden ajan tarjonnut henkilöstölle tilaisuuden monipuoliseen kehittämiseen. Vuonna 1997 järjestettiin 30 Akatemiaa eri toimipaikkakunnilla. Luentojen aiheina olivat arvot ja asenteet, kansainvälisyys, laatu, tietoverkot, uusi teknologia ja digitaalinen vallankumous. Toimintavuonna Akatemiaa uudistettiin siten, että tilaisuuksiin voivat osallistua henkilöstön lisäksi asiakkaat ja opiskelijat. Tavoitteena on luoda Tieto Akatemiasta sisällöllisesti asiantunteva, pohdiskeleva ja erilaisia näkökulmia työelämän muutokseen avaava kohtaamispaikka.

KIINNOSTAVA TYÖ JA KEHITYSMAHDOLLISUUDET SITOVAT HENKILÖSTÖÄ TIETOON

Nykyisten henkilöiden palveluksessa pitämiseksi ja uusien saamiseksi Tiedon on tarjottava mielenkiintoisia tehtäviä ja mahdollisuudet itsensä kehittämiseen. Myös vapaa ja innostava työilmapiiri, urakehitysnäkymät ja työsuhte-edut ovat merkittäviä kilpailukykytekijöitä. Kokeneet työntekijät ovat tärkeä voimavara. Tieto arvostaa heidän osaamispääomaan-

sa, hyvää asiakastuntemustaan ja toimivia kontaktiverkkojaan.

Asiantuntijapalveluja tuottavat yksiköt ovat matalia tiimiorganisaatioita, joissa esimies toimii ryhmänsä valmentajana. Yhteisiin tavoitteisiin sitoutuminen varmistetaan ryhmä- ja yksilökeskusteluissa sekä tavoitteista ja toimenpiteistä tiedottamalla. Esimiehellä tulee olla kyky, motivaatio ja tiedot toimia yksikkönsä valmentajana.

Henkilöiden tehtäväkierto yksiköiden sisällä ja niiden välillä on sekä konsernin että henkilöiden etujen mukaista. Tavoitteena on monitaitoisuuden edistäminen.

Tehokkaaseen viestintään pyritään tietoverkkoja hyödyntämällä. Konserni-intranetin, Tintran, tavoitteena on tiedottamisen ohella kehittämistulosten, osaamisen ja palveluiden siirto yli yksikkö- ja maarajojen.

Henkilöstön työkykyä edistetään aktiivisella työterveyshuollolla, elämäntilanteiden mukaan joustavilla työaikajärjestelyillä, kuntokampanjoilla ja harrastustoimintaa tukemalla.

Palkkapolitiikan keskeiset periaatteet ovat oikeudenmukaisuus, kannustavuus, seurattavuus ja selkeys. Poliitiikan tavoitteena on ohjata henkilöstön suorituksia konsernin arvojen ja päämäärien suuntaisiksi, varmistaa henkilöstön saataavuus ja pysyvyys sekä palkita hyvistä suorituksista. Palkkausjärjestelmä muodostuu kuukausi- ja vuositasoon sekä pitkän aikavälin palkitsemisesta.

TIETO ON TIETOTEKNIikka-KUMPPANIVERKKOMAAILMASSA

Tieto on korkean jalostusarvon asiantuntijapalveluja verkkomaailmassa tarjoava tietotekniikkakonserni. Yhtiö on johtava Suomessa ja yksi suurimmista Pohjoismaissa. Toimipaikkoja on 12 Euroopan maassa.

Tiedon palvelut ovat toimialakohtaisia, tietojärjestelmien kehittämiseen liittyviä palveluja sekä asiakkaan toimialasta riippumattomia käsittely-, verkko- ja ohjelmistopalveluja. Keskeiset asiakastoimialat ovat pankki, vakuutus, posti, tele, energia, kauppa, julkinen hallinto, metsäteollisuus sekä perus- ja valmistava teollisuus. Toiminta on organisoitu kuuteen liiketoiminta-

ryhmään, joista toimialakohtaisia palveluja tarjoavat Finanssiryhmä, Palvelut, Julkinen hallinto sekä Teollisuus ja toimialasta riippumattomia Käsittely- ja verkkopalvelut sekä Ohjelmistopalvelut.

Tiedon toiminta-ajatuksena on parantaa asiakkaidensa tehokkuutta ja tulosta tietotekniikan ja tietoverkkojen avulla. Tieto keskittyy sellaisille asiantuntijapalveluiden, käsittely- ja verkkopalveluiden sekä ohjelmistopalveluiden tuotemarkkinasektoreille, joilla se voi saavuttaa alan parhaan osaamisen, vahvan markkina-aseman ja hyvän kannattavuuden. Tavoitteena on ylittää alan keskimääräinen kasvu ja 10 %:n tulos ennen veroja liikevaihdosta.

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

	Osuus-%	Liikevaihto	Henkilömäärä	Tapahtumaaika	Liiketoimintaryhmä
Yritysostot					
Eloge AB	91	5 Mmk	10	9.2.1998	Palvelut
Huldt&Lillevik AS	100	14 Mmk	13	1.1.1997	Ohjelmistopalv.
Kiint.Oy Kutojantie 6	100	-	-	1.4.1997	
Kiint. Oy Kutojantie 8	100	-	-	1.4.1997	
Piifix Oy	100	3 Mmk	2	1.1.1997	Ohjelmistopalv.
Raxum Oy	100	6 Mmk	10	1.1.1998	Ohjelmistopalv.
Tytärtyhtiöiden myynnit					
Kiint.Oy Havurinne	100	-	-	1.4.1997	
TT-Microtrading Oy	100	137 Mmk	31	4.11.1997	
Omistusosuuden lisäys					
Avancer Oy	70:stä 100:aan	209 Mmk	402	29.5.1997	Palvelut
Dialogos -Team Oy	95:stä 100:aan	22 Mmk	53	14.2.1997	Teollisuus
TimberSoft AB	90,5:stä 100:aan	7 Mmk	17	29.9.1997	Teollisuus

KONSERNIN JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Konsernin kehitys vuonna 1997 oli erittäin myönteinen. Tähän vaikuttivat erityisesti voimakas palvelujen kysyntä kaikilla Tiedon liiketoiminta-alueilla, kustannustason maltillinen kehitys sekä osaamisen vahvistuminen keskeisillä asiakastoimialoilla.

Talouden kasvu, asiakkaiden liiketoimintarakenteiden muutokset ja uuden tekniikan soveltaminen olivat tärkeimmät kysyntään vaikuttavat tekijät. Asiakkaiden valmistautuminen vuosituhannen vaihtumiseen ja EU:n yhteiseen rahan lisäksi erityisesti systeemyö- ja ohjelmistopalvelujen tarvetta. Käsittely- ja verkkopalveluiden kysyntää lisäsivät asiakkaiden kasvaneet tarpeet, verkotettujen kokonaisjärjestelmien ulkoistaminen ja elektronisen kaupankäynnin käynnistyminen.

Kustannusten kasvu säilyi maltillisena tietotekniikkamarkkinoiden huomattavasti kasvaneesta henkilöstötarpeesta huolimatta. Erityisesti toimialakohtaisesti asiantuntijapalveluihin palattiin useita satoja uusia henkilöitä. Rekrytointitarve jatkuu vuonna 1998.

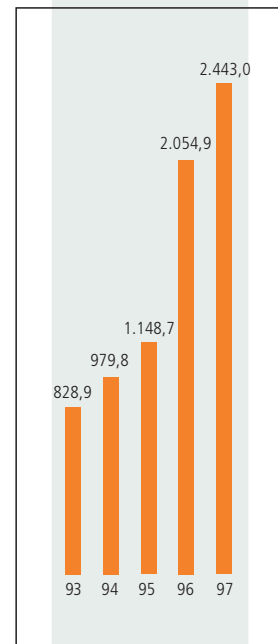
Tele- ja postitoimialojen palvelujen siirtyminen Suomen PT -konsernilta Tiedolle vahvisti keskeisesti näiden toimialojen tietotekniikkapalveluja ja kasvatti Palvelut-liiketoimintaryhmän muiden liiketoimintaryhmien kokoiseksi. Luopuminen TT-Microtrading Oy:stä selkeytti Tiedon puhtaaksi korkean jalostusarvon asiantuntijaorganisaatioksi. Verotuksen tietotekniikkaan erikoistuneen Tietokarhu Oy:n perustaminen yhdessä valtiovarainministeriön kanssa vahvisti asemaa julkisessa hallinnossa.

Edellisvuonna alkanutta konsernin juridisen rakenteen selkeyttämistä jatkettiin. Talous- ja henkilöstöohjauksen liiketoiminnat Suomessa keskitettiin vuoden 1997 alussa liiketoiminnan siirroilla Unic Oy:öön. Metsäteollisuuden toimialan tuotekehitys puolestaan siirrettiin liiketoiminnan siirtona Carelcomp Forest Oy:öön. Toimivat tytäryhtiöt Avancer Oy, Carelcomp Papersoft Oy, Carelcomp Power Oy, Datacity Information Systems Oy ja TT-Tietopalvelut Oy fuusioitiin. Piifix Oy purettiin ja lisäksi fuusioitiin viisi lepäävää yhtiötä.

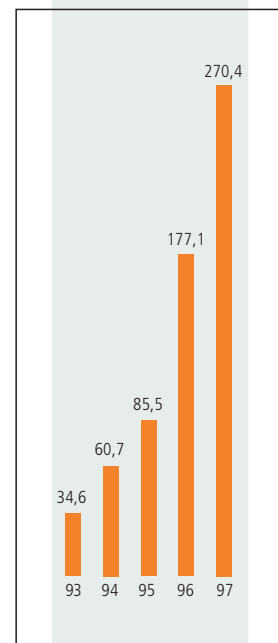
Vuoden aikana luovuttiin viiden osakkuusyhtiön osakkeista. Niistä kaksi oli kiinteistöyhtiöitä. Yksi osakkuusyhtiö on parhaillaan purettavana.

Tiedon liikkeenjohto vastuisina osakkuusyhtiöinä aloittavat vuoden 1998 alussa Tietokarhu Oy sekä Oy Tietokonepalvelut Ab.

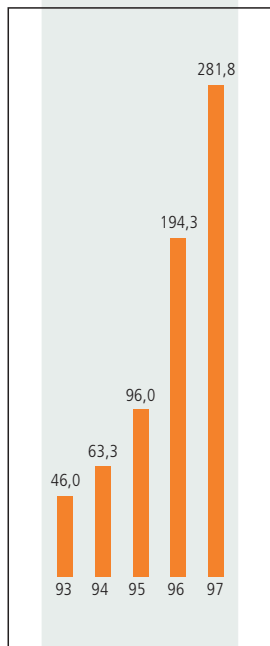
LIIVEVAIHTO 1993-1997, MMK

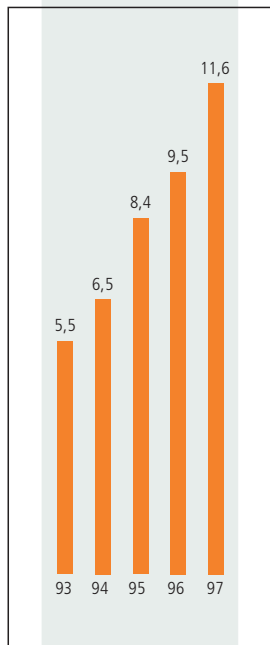
LIIVEVOITTO 1993-1997, MMK

**VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-
SIIRTOJA JA VEROJA 1993-1997, MMK**

**VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-
SIIRTOJA JA VEROJA 1993-1997,
% LIIKEVAIHDOSTA**

MUUTOKSET HALLINNOSSA

Yhtiökokouksessa 13.3.1997 hallituksen jäsenmääräksi vahvistettiin edelleen seitsemän. Uudeksi jäseneksi kanslia-päällikkö Juhani Korpelan tilalle valittiin pääjohtaja Pekka Vennamo. Hallituksen jäsenenä jatkoivat johtaja Jorma Hämäläinen, toimitusjohtaja Marita Kaatrala-Pentikäinen, pääjohtaja Asmo Kalpala, alivaltiosihteeri Juhani Kivelä, pankinjohtaja Kalevi Kontinen sekä toimitusjohtaja Matti Lehti. Henkilöstön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti henkilöstö valitsee hallitukseen yhtiökokouksessa valittujen hallituksen jäsenten lisäksi yhden varsinaisen jäsenen ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen. Hallitus valitsi 20.3.1997 kokouksessaan hallituksen puheenjohtajaksi Pekka Vennamon ja varapuheenjohtajaksi Jorma Hämäläisen.

LIIKEVAIHTO JA TULOS

Konsernin liikevaihto kasvoi 18% ja oli 2.433,0 Mmk (2.054,9 Mmk edellisellä vuonna). Yritysostojen ja -myyntien vaikutus eliminoiden konsernin organinen kasvu oli 8%.

Liikevoitto kasvoi 53% 270,4 Mmk:aan (177,1 Mmk) ja oli 11,1% (8,6%) liikevaihdosta. Voitto ennen veroja oli 281,8 Mmk (194,3 Mmk), mikä on 11,6% liikevaihdosta (9,5%).

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy tytäryhtiö- ja muiden osakkeiden myyntivoittoja 16,2 Mmk. TT-Microtrading kasvatti koko vuoden tulosta ennen veroja 15,4 Mmk ja veroja 5,9 Mmk. Satunnaisia tuottoja tai kuluja konsernilla ei ollut.

Osakekohtainen voitto oli 21,46 (13,88 mk). Ilman liikearvojen poistoa osakekohtainen voitto oli 25,13 (17,26 mk).

Sijoitetun pääoman tuotto oli 31,8 (25,6%) ja oman pääoman tuotto 22,3 (17,0%).

Kaikkien liiketoiminta-alueiden kannattavuus kehittyi vuoden 1997 aikana myönteisesti. Liikevoitolla mitattu suhteellinen kannattavuus on konsernin keskimääräistä tasoa korkeampi käsittely- ja verkkopalveluissa, ohjelmistopalveluissa keskimääräinen ja asiantuntijapalveluissa hieman sen alle. Asiantuntijapalveluiden kannattavuutta heikensi metsäteollisuuden toimialan tuotteiden ja toiminnan kehittäminen.

TILAUSKANTA

Merkittävä osa tilikauden liikevaihdosta perustuu sopimuskantaan, joka sisältää sitovasti tilattuja palveluja, palveluja koskevia pitkäaikaisia puitesopimuksia, toistaiseksi jatkuvia sopimuksia ja muita sopimuksia. Käytännössä sopimuskanta on pitkäaikainen. Tilauskantana ilmoitetaan vain sitovasti tilatut palvelut, yhteensä 1.602,8 Mmk (1.640,9 Mmk), josta vuonna 1998 arvioidaan tuloutuvan 1.043,2 Mmk.

LIIVEVAIHTO LIIKETOIMINTARYHMITÄIN, MMK

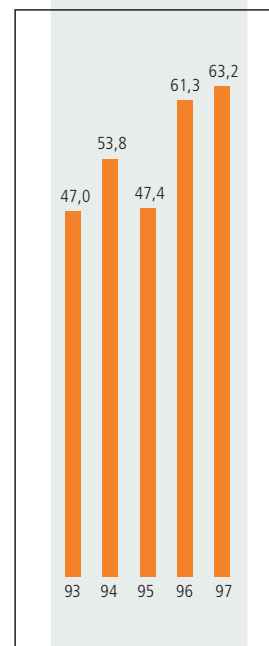
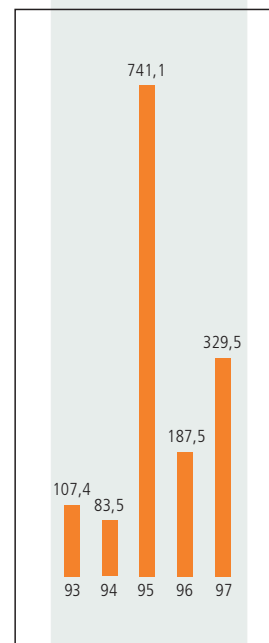
	1997	Osuus-%	1996	Osuus-%
Käsittely- ja verkkopalvelut	585,6	24,1	452,6	22,0
Finanssiryhmä	490,4	20,2	394,1	19,2
Palvelut	404,7	16,6	173,3	8,4
Julkinen hallinto	367,7	15,1	427,0	20,8
Teollisuus	398,1	16,4	406,5	19,8
Ohjelmistopalvelut	487,0	20,0	404,3	19,7
TT-Microtrading Oy	138,1	5,7	136,8	6,7
Yhteiset palvelut ja konsernihallinto	0,8	0,0	3,9	0,2
Keskinäinen liikevaihto	-296,7	-12,2	-229,6	-11,2
Vähemmistön osuus liikevaihdosta	-142,7	-5,9	-114,0	-5,6
Yhteensä	2.433,0		2.054,9	

Liikevaihdon kehitykseen vaikuttavat konsernin rakennemuutokset. Seuraavat yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen allaolevista päivämääristä alkaen:

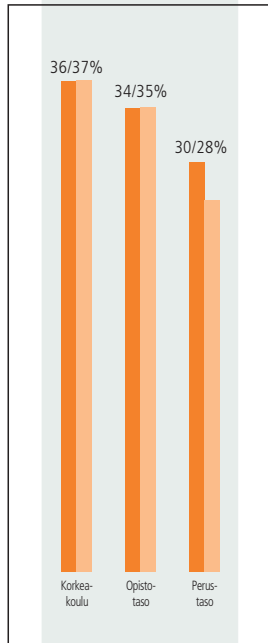
AXO Systems AS ja Tietoleijona Oy	1.4.1996
Avancer Oy ja GC Computer AS	1.11.1996
Huldt & Lillevik AS	1.1.1997
Carelcomp Powerin toiminta siirtyi Teollisuudesta Palveluihin	1.1.1997
Julkisen hallinnon asiakkaiden käyttöpäalvelusopimukset siirtyivät Käsittely- ja verkkopalveluille	1.1.1997

LIIVEVAIHTO MAITTAIN, MMK

	1997	Osuus %	1996	Osuus %
Suomi	2.169,0	89,2	1.855,2	90,3
Ruotsi	124,4	5,1	111,8	5,4
Norja	76,5	3,1	30,1	1,5
Tanska	21,5	0,9	19,6	0,9
Belgia	11,3	0,5	13,2	0,6
Iso-Britannia	3,4	0,1	3,5	0,2
Saksa	9,3	0,4	6,2	0,3
Muut	17,6	0,7	15,3	0,8
Yhteensä	2.433,0		2.054,9	

OMAVARAISUUSASTE 1993-1997, %**INVESTOINNIT 1993-1997, MMK**

**HENKILÖSTÖN
KOULUTUSJAKAUMA 1997/96**

VALUUTAT

Tiedon liiketoiminta ei ole kovin herkkää valuuttakurssimuutoksille, koska toiminta on pääosin paikallista. Ulkomaisten osapuolien kanssa toimittaessa pyritään ensisijaisesti käyttämään toimintaan liittyviä suojauskeinoja, joista tärkein on valuuttamääräisiin sopimuksiin sisältyvä valuuttalauseke. Lisäksi käytetään valuuttatermiinejä sekä liiketoimintatransaktioiden että rahoitustransaktioiden suojaukseen. Ulkomaisten tytäryhtiöiden oman pääoman ja tuloksen valuuttakurssiriskiä ei ole suojattu, koska ulkomaiset tytäryhtiöt ovat pääomaltaan koko konsernin kannalta pieniä.

INVESTOINNIT

Välittömät investoinnit käyttöomaisuuteen ja muihin pitkävaikutteisiin menoihin olivat 329,5 Mmk (187,5 Mmk). Atk-laitteisiin investoitiin 114,1 Mmk (69,3 Mmk), kiinteistöihin ja keskeneräisiin rakennuksiin 101,0 Mmk (0 Mmk), liiketoiminnan liikearvoon 39,1 Mmk (3,0 Mmk) ja tytäryhtiöosakkeisiin 43,4 Mmk (65,8 Mmk). Kiinteistöinvestoinnit kohdistuivat Espoossa konsernin keskeisissä toimipisteissä olevien toimitilojen hankkimiseen ja kunnostamiseen. Vuoden aikana kiinteistöjä myytiin 65,0 Mmk:lla.

RAHOITUSASEMA

Maksuvalmius säilyi vahvana. Tulorahoitus oli 344,5 Mmk. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 20,8 Mmk:lla ja uusia nostettiin 29,7 Mmk:lla. Osinkoja maksettiin 49,2 Mmk.

Konsernin taseen loppusumma oli 1.444,0 Mmk (1.280,0 Mmk). Oma-varaisuusaste oli 63,2% (61,3%) ja nettovelan suhde omaan pääomaan (gearing) -23,1% (-17,6%). Rahavarat olivat 293,5 Mmk (191,2 Mmk).

KEHITTÄMINEN

Kehittämishankkeiden tavoitteena on tuottaa asiakkaille lisäarvoa sekä tehostaa Tiedon toimintaa ja kilpailukykyä. Sekä konsernitasoinen kehittäminen että liiketoimintaryhmien oma tuote- ja palvelukehitys jatkuivat vahvana.

Konsernin yhteinen kehittäminen painottui niiden toimintatapojen, menetelmien ja välineiden kehittämiseen, joita tehokas toiminta verkottuneessa ympäristössä edellyttää. Asiakkaiden ja Tiedon välisen kumppanuussuhteen syventämiseksi käynnistettiin integraattoritoiminta. Toimiala- ja asiakas-kohtaisten suunnittelu- ja seurantajärjestelmien kehittäminen aloitettiin kauden aikana. Suunnittelu-, seuranta- ja palkitsemisjärjestelmät laajennettiin koskemaan taloudellisen kehittämisen lisäksi asiakas-, henkilöstö- ja työprosessit. Konserni-intranetin Tint-ran kehittämistä jatkettiin tavoitteena tehostaa tiedon ja osaamisen siirtoa yli yksikkö- ja maarajojen. Oliopohjaisen ohjelmistotuotantoprosessin TietoObjectin ensimmäinen vaihe valmistui.

Käsittely- ja verkkopalveluissa Totalpro-hallintapalvelujen kehittäminen jatkui voimakkaana. Finanssiryhmä panosti Data Warehouse-asiantunteumuksen kehittämiseen ja tekniikan hyödyntämiseen pankki- ja vakuutus-toimialan ratkaisuihin. Palvelut-ryhmän kehittäminen painottui liiketoiminnan kaksinkertaistumisen johdosta yhtenäisten toimintatapojen ja kulttuurin vahvistamiseen. Julkisessa hallinnossa kehittäminen kohdistui sähköisiin asiointipalveluihin ja verkkopohjaisiin tietopalveluihin sekä sosiaali- ja terveystoimen tuotteisiin. Teollisuusryhmä panosti metsäteollisuuden tehdasjärjestelmien, Lean-toiminnanohjausjärjestelmän ja oman toimintajärjestelmän kehittämiseen sekä valmiuksiin toimittaa kansainvälisiä ohjelmistopaketteja. Ohjelmistopalveluissa kehitettiin valmisohjelmistojen vuosi 2000- ja euroversioita.

HENKILÖSTÖ

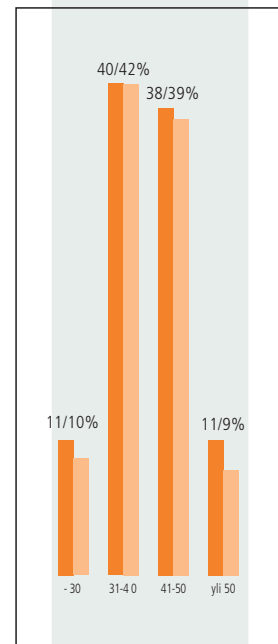
Konsernin henkilömäärä oli toimintavuonna keskimäärin 4.221 (3.577) ja vuoden lopussa 4.332 (3.976). Henkilömäärä kasvoi vuoden 1996 lopusta 9 %. Konserniin palkattiin 730 uutta henkilöä. Lähtövaihtuvuus oli 9,5 %. Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 1.815 (770) henkilöä ja vuoden lopussa 2.543 (1.647) henkilöä.

Henkilöstöstä miehiä on 63 % ja naisia 37 %. Keski-ikä on 40 vuotta.

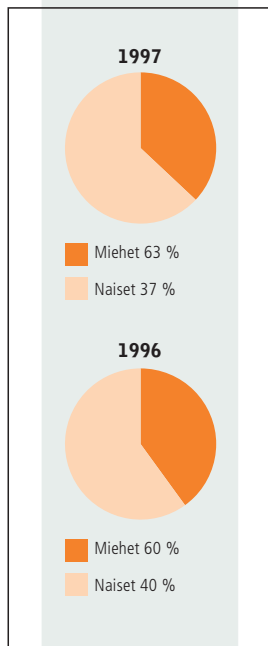
Konsernin ja emoyhtiön suoriteperusteiset palkat ja muut henkilöstökulut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vuonna 1996 aloitetun henkilöstön kehittämiseen, kannustamiseen ja suhdannevaihteluiden tasaamiseen tarkoitettuna järjestelmän varausta käytettiin 1,9 Mmk henkilöiden ammatilliseen uudelleen koulutukseen ja henkilökohtaisen kehittämisen tukemiseen. Uutta varausta kirjattiin 7,9 Mmk, ja yhteensä se on nyt 10 Mmk.

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 1997/96

**HENKILÖSTÖN
SUKUPUOLIJAKAUMA**

HENKILÖMÄÄRÄ LIIKETOIMINTARYHMITÄIN

keskimäärin vuoden aikana¹⁾

	1997	Osuus %	1996	Osuus %
Käsittely- ja verkkopalvelut	690	16,4	467	13,1
Finanssiryhmä ²⁾	702	16,6	603	16,9
Palvelut	670	15,9	418	11,7
Julkinen hallinto	729	17,3	691	19,3
Teollisuus	638	15,1	667	18,6
Ohjelmistopalvelut	694	16,4	605	16,9
TT-Microtrading Oy	26	0,6	32	0,9
Konsernihallinto	72	1,7	94	2,6
Yhteensä	4.221		3.577	

¹⁾ Vuoden 1996 luvut muutettu vuoden 1997 organisaation mukaisiksi

²⁾ Sisältää Fidenta Oy:n ja Tietoleijona Oy:n henkilöstön. Yhtiöiden keskimääräinen henkilömäärä vuonna 1997 oli yhteensä 412 ja edellisenä vuonna 375.

HENKILÖMÄÄRÄ MAITAIN

keskimäärin vuoden aikana

	1997	Osuus %	1996	Osuus %
Suomi	3.876	91,8	3.320	92,8
Ruotsi	161	3,8	143	4,0
Norja	109	2,6	62	1,7
Tanska	23	0,5	19	0,5
Belgia	19	0,5	12	0,4
Iso-Britannia	11	0,3	10	0,3
Saksa	9	0,2	4	0,1
Muut	13	0,3	7	0,2
Yhteensä	4.221		3.577	

HENKILÖMÄÄRÄN KEHITYS VUONNA 1997

Henkilömäärä 31.12.1996 3.976

Henkilömäärämuutokset vuonna 1997

Rekrytoinnit	730	
Yritysostot	62	
Lähtövaihtuvuus	- 401	
Yritysmyyntit	- 35	356

Henkilömäärä 31.12.1997 4.332

LÄHIVUOSIEN NÄKYMÄT

Tietotekniikkapalvelujen kysynnän kasvu jatkuu vuosina 1998 ja 1999 nopeampana kuin palvelujen tarjonnan lisääntyminen. Poikkeuksellisen vahva kysyntä aiheutuu vuoden 2000 järjestelmämuutoksista ja siirtymisestä Euroopan yhteisvaluuttaan. Alan tarjonnan kasvua rajoittaa ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus. Kapasiteetista johtuvia pullonkauloja odotetaan syntyvän erityisesti kuluvan vuoden lopulla ja vuoden 1999 alussa. Pidemmällä aikavälillä alan kasvua ylläpitää siirtyminen aitoon tietoyhteiskuntaan, jossa pääosa tuotteista ja palveluista tuotetaan, markkinoidaan ja kulutetaan sähköisessä muodossa tietoverkkojen kautta.

Tieto-konsernin TT-Microtradingin myynnistä puhdistetun liikevaihdon odotetaan kasvavan kuluvana vuonna ilman uusia yritysostoja noin 15 %. Konserni kasvaa strategiansa mukaisesti sekä orgaanisesti että yritysostoin. Alan kysyntätilanne nostaa lyhyellä aikavälillä sisäisen kasvun osuutta ja hillitsee jossain määrin yritysostoja.

Vuonna 1997 toteutettujen rakennemuutosten jälkeen Tieto-konserni on puhdas korkean jalostusarvon asiantuntijapalvelujen tarjoaja. Yhtiö tavoittelee painopistealueillaan maailman johtavaa osaamista ja yli 10 %:n tuloista liikevaihdosta. Vuonna 1998 suhteellisen kannattavuuden odotetaan säilyvän vahvana samalla kun edellytykset myönteisen tuloskehityksen jatkumiselle ovat olemassa.

TILINPÄÄTÖSPERIAATTEET

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat emoyhtiö TT Tieto Oy ja kaikki ne tytäryritykset, joissa emoyhtiö suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Fuusioitujen yhtiöiden tilikauden aikaiset tuloslaskelman erät on yhdistelty konsernin tuloslaskelmaan. Vuoden aikana hankitut yhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä lähtien ja myydyt yhtiöt myyntihetkeen asti.

Liikkeenjohtovastuulla olevista osakkuusyrityksistä TT Tieto Oy omistaa yli 50 % osakkeista, joiden äänivalta on alle 50 %. TT Tieto Oy vastaa yritysten liiketoiminnan johtamisesta. Koska liikkeenjohtovastuulla olevilla osakkuusyrityksillä on huomattava merkitys konsernin tuloksen muodostumiselle, ne yhdistetään konsernituloslaskelmaan omistussuutta vastaavasti rivi riviltä. Taseessa niiden osakkeet esitetään pääomaosuusmenetelmän mukaisesti osakkuusyritysosakkeina.

Kaikki muut osakkuusyritykset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä sekä tuloslaskelmassa että taseessa. Konsernin omistussuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksesta on esitetty omana eränä rahoituserissä. Liitetiedoissa on esitetty osakkeiden kirjanpitoarvot.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat on vähennetty konsolidoinnin yhteydessä.

Konserniyritysten keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu käyttäen hankintamenomenetelmää, jolloin tytäryritysten tuloksesta vain hankinta-ajankohdan jälkeen syntynyt tulos sisältyy konsernin omaan pääomaan. Tytäryrityksen hankintamenon eliminoinnista syntyvä erä käsitellään liikearvona, joka konsernissa poistetaan viidessä tai kymmenessä vuodessa. Keskinäistä osakkeenomistusta eliminoitaessa otetaan hankinta-ajankohdan oman pääoman lisäksi huomioon vapaaehtoiset varaukset laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Tuloksesta on eliminoitu sisäinen voitonjako sekä vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät realisoitumattomat katteet.

Taseesta on keskinäiset saamiset ja velat vähennetty kunkin tase-erän yhteydessä.

Taseessa on jaettu vapaaehtoiset varaukset laskennalliseen verovelkaan ja omaan

pääomaan. Laskennallisen verovelan muutos sisältyy tilikauden veroihin.

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin omasta pääomasta, vapaaehtoisista varauksista ja tuloksesta sekä esitetty omana eränä.

Kaikkien konserniyritysten tilikausi on kalenterivuosi.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN KÄSITTELY

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset erät arvostetaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Ulkomaanrahan määräisiä erä suojataan johdannaisso-pimuksilla. Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan Suomen markoiksi käyttäen kuukauden lopun keskikurssien perusteella laskettuja vuoden keskikursseja. Taseet muunnetaan Suomen Pankin ilmoittaman tilinpäätöspäivän keskikurssin mukaan.

Hankintamenomenetelmän soveltamisesta aiheutuvat muuntoerät käsitellään konsernin vapaata omaa pääomaa oikaisevina erinä ja sisältyvät liitetiedoissa vapaan oman pääoman muuhun muutokseen.

Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaisso-pimusten arvostuseroilla on oikaistu suojattujen erien kursseroja.

MYYNIN TULOUTUS

Tieto-konserni myy asiantuntija-, käsittely- ja verkko- ja ohjelmistopalveluja. Palveluiden myyntihinnat tuloutetaan asiakaslaskutuksen mukaisesti, joka yleensä perustuu luovutukseen. Ylläpitomaksut tuloutetaan pääsääntöisesti ajan kulumisen perusteella ja pitkäaikaiset projektit valmistusasteen mukaisesti. Tappiollisten projektien ennakoitu tappio on kirjattu kokonaan kuluksi.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Suomessa eläkkeet hoidetaan sekä eläkevaakuuksilla että omassa eläkesäätiössä ja -kassassa. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Tutkimus- ja kehitystoimintamenot on käsitelty vuosikuluina.

SATUNNAISET ERÄT

Satunnaisina erinä käsitellään konsernin liiketoimintaan kuulumattomat olennaiset erät. Koska konserni toimii vain yhdellä toimialalla, tietotekniikassa, ei liiketoimintojen karsimisesta aiheutuvia erä käsitellä satunnaisina, jolleivät ne aiheudu useita vuosia sitten lopetetuista toiminnoista.

KÄYTTÖOMAISUUDEN ARVOSTUS

Tilinpäätös on tehty suunnitelman mukaisin poistoin, jotka perustuvat alkuperäiseen hankintamenuun ja käyttöomaisuushyödykkeen taloudelliseen pitoikään. Käyttöomaisuuden myyntitappiot on kirjattu suunnitelman mukaisten poistojen lisäyksenä ja myyntivoitot on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Konsernissa käytetyt poistoajat	Vuotta
Aineettomat oikeudet (ohjelmistot)	3
Liikearvo	
- Liiketoiminnasta	3-5
- Tytäryrityksistä	5 tai 10
Muut pitkävaikutteiset menot	5
Rakennukset ja rakennelmat	25 tai 40
Atk-laitteet	3 - 5
Kuljetuskalusto	5
Muut koneet ja kalusto	5 - 8
Muut aineelliset hyödykkeet	10

Konserniliikearvon poistoajat päätetään tapauskohtaisesti vastaamaan arvioitua vaikutusaikaa.

Poistoaika on 10 vuotta sellaisissa tapauksissa, joissa investointi on kohdistunut konsernin keskeiseen liiketoimintaan ja joissa liikearvo koostuu useasta osatekijästä.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuviin menoihin FIFO-periaatetta noudattaen.

TULOSLASKELMAT

Tmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
Liikevaihto	2.432.948	2.054.855	1.012.702	476.039
Liiketoiminnan muut tuotot	23.098	15.335	55.516	8.334
Kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	301.356	270.487	64.585	22.806
Varastojen lisäys (-)/vähennys (+) *)	+ 2.694	+ 2.068	-14	- 437
Ulkopuoliset palvelut	139.646	112.021	51.708	46.521
Henkilöstökulut (1)	1.051.657	883.353	450.379	197.941
Vuokrat	168.481	166.563	113.423	71.075
Muut kulut	355.237	319.893	154.577	91.108
	2.019.071	1.754.385	834.658	429.014
Käyttökate	436.975	315.805	233.560	55.359
Poistot (2)				
Käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	132.388	108.137	82.958	36.664
Liikearvosta	9.084	6.071	23.942	12.371
Konserniliikearvosta	25.106	24.492	-	-
Liikevoitto	270.397	177.105	126.660	6.324
Rahoitustuotot ja -kulut (3)				
Konserniosinkotuotot	-	-	68.705	61.696
Muut osinkotuotot	191	588	31.374	16.115
Korkotuotot pitkäaik. sijoituksista	665	1.883	4.769	6.652
Korkotuotot lyhytaik. sijoituksista	4.450	7.099	1.963	4.016
Veronhyvitystuotot	3.753	2.676	38.919	25.937
Muut rahoitustuotot	5.162	9.703	7.907	8.518
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	4.302	4.926	-	-
Korkokulut	-2.735	-6.256	-9.705	-10.747
Muut rahoituskulut	-3.933	-2.649	-2.570	-1.156
Poistot sijoituksista	-423	-727	-785	-901
	11.432	17.243	140.577	110.130
Voitto ennen satunnaiseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja	281.829	194.348	267.237	116.454
Satunnaiset erät				
Saadut konserniavustukset	-	-	78.019	-
Annetut konserniavustukset	-	-	-	-7.439
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	281.829	194.348	345.256	109.015
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+) (2) *)	-	-	+ 4.392	-48.497
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)/vähennys (+) *)	-	-	+ 10.962	+ 64.727
Välittömät verot (4)	-93.131	-70.976	-101.760	-39.904
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta	188.698	123.372	258.850	85.341
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta *)	-	-1.626	-	-
Tilikauden voitto	188.698	121.746	258.850	85.341

*) Eriä ei suoraan voi johtaa taseista mm. fuusioista ja konsernirakenteen muutoksista johtuen.

Tmk	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
VASTAAVAA				
Käyttöomaisuus ja muut pitkä- aikaiset sijoitukset (5, 9, 10)				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	23.474	20.918	18.305	10.280
Liikearvo	51.365	10.081	87.304	73.542
Konserniliikearvo	99.623	112.359	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	19.400	24.264	14.231	13.602
	193.862	167.622	119.840	97.424
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet	57.142	48.557	46.421	48.422
Rakennukset ja rakennelmat	215.284	177.249	159.643	164.647
Koneet ja kalusto	198.077	177.486	161.269	113.698
Muut aineelliset hyödykkeet	2.516	1.507	783	854
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31.836	12	7.301	-
	504.855	404.811	375.417	327.621
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Konserniyritysosakkeet (11)	-	-	160.747	182.447
Osakkuusyrittösakkeet (12)	72.339	92.272	37.299	52.725
Muut osakkeet ja osuudet (12)	6.566	9.555	4.453	3.633
Lainasaamiset (7, 8)	16.485	19.736	90.215	86.502
Muut sijoitukset	265	4.933	-	-
	95.655	126.496	292.714	325.307
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	5.513	16.882	1.869	1.854
Saamiset (6, 7, 8)				
Myyntisaamiset	279.546	288.984	158.695	118.633
Lainasaamiset	3.058	3.868	29.381	22.024
Siirtosaamiset	65.598	76.828	87.570	40.511
Konserniavustussaamiset	-	-	78.019	-
Muut saamiset	2.409	3.320	-	-
	350.611	373.000	353.665	181.168
Rahoitusomaisuusarvopaperit	100.232	53.381	99.958	53.381
Rahat ja pankkisaamiset	193.281	137.790	117.519	83.814
	649.637	581.053	573.011	320.217
	1.444.009	1.279.982	1.360.982	1.070.569

Tmk	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
VASTATTAVAA				
Oma pääoma (13)				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	87.986	87.906	87.986	87.906
Ylikurssirahasto	387.867	387.610	387.867	387.610
Vararahasto	3.230	1.936	-	-
	479.083	477.452	475.853	475.516
Vapaa oma pääoma				
Kertyneet voittovarat	242.669	166.097	104.426	68.323
Tilikauden voitto	188.698	121.746	258.850	85.340
	431.367	287.843	363.276	153.663
	910.450	765.295	839.129	629.179
Vähemmistöosuus	-	14.748	-	-
Varaukset (14)				
Kertynyt poistoero	-	-	41.487	44.644
Pakolliset varaukset	13.982	6.498	13.982	5.999
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen (15, 16)				
Joukkovelkakirjalainat	5.961	6.020	5.961	6.020
Lainat rahoituslaitoksilta	34.362	6.417	34.362	5.767
Eläkelainat	966	1.039	966	1.039
Laskennallinen verovelka	13.031	21.095	-	-
Muut pitkäaikaiset velat	29.893	27.122		17.067
Seuraavan vuoden lyhennysosa	- 21.863	- 4.612	- 8.459	- 3.287
	62.350	57.081	32.830	26.606
Lyhytaikainen (7)				
Saadut ennakot	4.510	6.785	535	1.013
Ostovelat	73.707	78.745	45.936	33.694
Siirtovelat	349.665	339.412	227.752	161.305
Muut lyhytaikaiset velat	29.345	11.418	159.331	168.129
	457.227	436.360	433.554	364.141
	519.577	493.441	466.384	390.747
	1.444.009	1.279.982	1.360.982	1.070.569

Tmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Liiketoiminnan tulorahoitus	344.480	248.946	230.157	125.856
Käyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuus, lis. (-), väh. (+)	11.369	12.779	- 15	- 1.053
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lis. (-), väh. (+)	22.389	- 2.181	- 172.497	- 92.659
Korottomat lyhytaikaiset velat, lis. (+), väh. (-)	2.940	- 198.887	78.211	33.401
Pakolliset varaukset, lis. (+), väh. (-)	7.484	6.256	7.983	5.757
	44.182	- 182.033	- 86.318	- 54.554
Liiketoiminnan kassavirta	388.662	66.913	143.839	71.302
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit				
sis. tytäryritysosakkeiden hankinnat	- 329.500	- 187.485	- 220.972	- 138.018
Fuusioitu käyttöomaisuus	-	-	- 82.845	-258.465
Fuusioitujen tytäryhtiöiden hankintamenojen vähennys	-	-	156.465	484.015
Fuusiotappiot ja -voitot	-	-	- 15.700	-54.493
Yritysjärjestelyjen vaikutus vapaaehtoisiin varauksiin	-	-	12.197	1.755
Konsernin rakenteiden muutoksen aiheuttama käyttöomaisuuden nettolisäys/-vähennys	- 23.328	48.072	-	-
Käyttöomaisuuden myynti	49.577	17.006	64.466	16.461
Vuoden tytäryritysosakkeiden hankinnan eliminointi	94.119	65.758	-	-
Uudet konserniliiketoimintat	- 54.365	- 28.255	-	-
Osakkuusyrittösten muutos	4.413	- 8.577	-	-
	- 259.084	- 93.481	- 86.389	51.255
Kassavirta ennen rahoitusta	129.578	- 26.568	57.450	122.557
Rahoitus				
Pitkäaikaisten saamisten vähennys (+), lisäys (-)	7.919	4.383	- 3.713	- 8.317
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-), lisäys (+)	22.520	- 66.082	11.396	1.775
Lyhytaikaisten velkojen vähennys (-), lisäys (+)	676	2.800	- 13.970	- 25.955
Konserniavustukset	-	-	78.019	- 7.439
Osingonjako ja lahjoitukset	- 49.237	- 24.958	- 49.237	- 24.958
Osakeanti ja optioiden käyttö	337	2.821	337	2.821
	- 17.785	- 81.036	22.832	- 62.073
Laskelman mukainen likvidien varojen vähennys (-), lisäys (+)	111.793	-107.604	80.282	60.484
Oikaisuerät	- 9.451	5.978	-	-
Likvidien varojen vähennys (-), lisäys (+)	102.342	-101.626	80.282	60.484
Likvidit varat 31.12.	293.513	191.171	217.477	137.195
Likvidit varat 1.1.	- 191.171	- 292.797	- 137.195	- 76.711
	102.342	- 101.626	80.282	60.484
Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. hankittujen uusien tytäryritysten ja valuuttakurssien muutosten takia.				

Tilinpäätöksen liitetiedot ilmaistuna tuhansina markkoina, ellei muuta ilmoiteta.	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Liikevaihdon jaottelu on hallituksen toimintakertomuksessa.				
1. Henkilöstökulut (suoriteperusteiset)				
Hallitusten jäsenten sekä toimitus- ja varatoimitusjohtajien				
- palkat	19.569	19.899	3.071	3.316
- osapalkkiot	2.867	2.794	536	540
- luontoisedut	1.475	1.328	421	254
Muut palkat	822.238	685.251	356.353	153.322
Muut luontoisedut	22.710	19.555	10.843	6.333
Eläkekulut	113.636	92.292	53.556	23.357
Muut henkilösivukulut	93.347	83.117	36.864	17.406
	1.075.842	904.236	461.644	204.528
Hallitus päättää toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajien palkasta ja etuisuuksista.				
Johdon eläkesitoumukset: - toimitusjohtajalla ja kahdella varatoimitus- johtajista on 60 vuoden eläkeikä				
2. Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	15.839	16.464	7.740	3.458
Liikearvo	9.084	6.071	23.942	12.371
Konserniliikearvo	25.106	24.492	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	5.672	3.696	3.041	1.525
Rakennukset ja rakennelmat	6.516	7.701	6.313	2.247
Koneet ja kalusto	103.965	79.923	65.793	29.353
Muut aineelliset hyödykkeet	396	353	71	81
	166.578	138.700	106.900	49.035
Poistoeron muutos	- 7.706	+ 50.914	- 4.392	+ 48.497
Siirretty omaan pääomaan laskennallisella verovelalla vähennettynä	+ 7.706	- 50.914		
3. Konserniyhtiöiltä saadut korkotuotot				
- pitkäaikaisista sijoituksista			3.975	5.500
- lyhytaikaisista sijoituksista			181	683
Konserniyrityksille suoritettut korkokulut			7.599	8.410
4. Välittömät verot				
- tilikaudelta	94.108	79.384	102.247	39.792
- aikaisemmilta tilikausilta	- 380	- 25	- 487	112
- laskennallisen verovelan muutos	- 597	- 8.383	.	-
	93.131	70.976	101.760	39.904

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Tilinpäätöksen liitetiedot ilmaistuna tuhansina markkoina, ellei muuta ilmoiteta.				
5. Liikearvot				
Hankintamenot 1.1.	211.553	180.912	107.223	47.809
Lisäykset	62.732	30.641	38.860	59.414
Vähennykset	-	-	- 3.382	-
Hankintamenot 31.12.	274.285	211.553	142.701	107.223
Kertyneet poistot 31.12.	- 123.297	- 89.113	- 55.397	- 33.681
Kirjanpitoarvo 31.12.	150.988	122.440	87.304	73.542
Muut aineettomat hyödykkeet				
Hankintamenot 1.1.	148.039	121.969	73.997	35.314
Lisäykset	18.182	42.431	29.857	38.979
Vähennykset	- 21.986	- 16.361	- 11.521	- 296
Hankintamenot 31.12.	144.235	148.039	92.333	73.997
Kertyneet poistot 31.12.	- 101.361	- 102.857	- 59.797	- 50.115
Kirjanpitoarvo 31.12.	42.874	45.182	32.536	23.882
Aineelliset hyödykkeet				
Hankintamenot 1.1.	785.068	912.544	568.241	276.572
Lisäykset	233.920	127.734	153.656	323.031
Vähennykset	- 124.684	- 255.210	- 46.223	- 31.362
Hankintamenot 31.12.	894.304	785.068	675.674	568.241
Kertyneet poistot 31.12.	- 389.449	- 380.257	- 300.257	- 240.620
Kirjanpitoarvo 31.12.	504.855	404.811	375.417	327.621
6. Saamiset, jotka erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua	14	321	-	321
7. Saamiset ja velat/konserni- ja osakkuusyritykset				
Saamiset konserniyrityksiltä, josta	-	-	234.238	101.482
- osakaspanossaaminen ja	-	-	-	5.576
- ehdollinen lainasaaminen	-	-	-	6.397
Saamiset osakkuusyrityksiltä	3.145	2.579	3.096	2.052
Velat konserniyrityksille	-	-	204.795	169.782
Velat osakkuusyrityksille	5.656	196	5.656	127
8. Lainat konsernijohtolle	135	856	135	850
Lainat ovat konsernin henkilöstö- lainojen yleisten ehtojen mukaisia.				
9. Suomalaisen konsernin verotusarvot				
Tontti	32.893	21.134	21.169	21.134
Rakennukset	200.911	165.008	151.709	153.511
Osakkeet ja osuudet				
Kotimaiset tytäryritysosakkeet	184.793	133.270	184.274	109.446
Kotimaiset osakkuusyritysosakkeet	42.390	54.784	42.390	54.755
Kotimaiset muut osakkeet	5.524	8.002	4.473	3.942
Sijoitusrahasto-osuudet	99.823	51.935	99.823	51.935
Mikäli verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.				
10. Palovakuutusarvot				
Käyttöomaisuuden palovakuutusarvot	969.199	880.576	791.518	673.835

	Luku- määrä	Osuus %		Nimellis- arvo	Kirjan- pitoarvo	Osuus omasta pääomasta	Tilikauden voitto/ tappio
11. Emoyhtiön omistamat tytäryritysosakkeet							
Carelcomp Forest Oy, Suomi	8.534	100,0		8.534	21.602	23.295	-329
Carelcomp GmbH, Saksa	200	100,0	DEM	200	630	590	204
Carelcomp Industria Oy, Suomi	4.000	100,0		4.000	11.000	11.324	-103
Carelcomp Ltd, Iso-Britannia	20.000	100,0	GBP	145	1.068	-513	-1.086
Carelcomp N.V., Belgia	100	100,0	BEF	1.250	171	2.212	519
Dialogos-Team Oy, Suomi	400	100,0		200	2.268	2.234	22
Oy EDI Management Finland Ltd, Suomi	1.000	100,0		300	713	1.580	-126
Kiinteistö Oy Kutojantie 6, Suomi	26.666	100,0		4.000	28.250	12.188	-
Kiinteistö Oy Kutojantie 8, Suomi	33.333	100,0		5.000	39.178	13.241	-
Tieto Danmark A/S, Tanska	1	100,0	DKK	500	53	4.091	1.527
Tieto Eesti AS, Viro	400	100,0	EEK	400	393	1.144	646
Tieto France S.A.R.L., Ranska	400	100,0	FRF	400	355	500	136
Tieto Norge AS, Norja	7.000	100,0	NOK	7.000	11.458	15.221	2.630
Tieto Sweden AB, Ruotsi	31.000	100,0	SEK	3.100	4.537	16.440	10.016
Totus Oy, Suomi	200	100,0		1.000	1.662	1.417	-1
TT-Innovation Oy, Suomi	300	100,0		300	300	1.773	-62
TT-Professional Solution Oy, Suomi	9.912	100,0		991	2.866	3.183	-9
TT-Technology Oy, Suomi	173.225	100,0		2.598	7.328	8.492	30
Unic Oy, Suomi	45.375	99,3		4.537	26.755	15.283	1.094
VTKK Baltic Ltd, Viro	2.400	100,0	EEK	240	93	108	8
Lepäävät tytäryritykset (4 kpl)					67	59	-
					160.747		
Tytäryritysten omistamat konserniyritysosakkeet							
AXO System AS, Norja	14.003	100,0	NOK	1.400	7.789	3.212	101
Datema Personaladministration AB, Ruotsi	16.000	100,0	SEK	16.000	9.471	14.981	20
GC Computer AS, Norja	2.000	100,0	NOK	200	4.067	1.190	67
Habo Data AB, Ruotsi	1.000	100,0	SEK	100	1.757	631	-1
Huldt&Lillevik AS, Norja	50	100,0	NOK	50	924	546	192
Huldt&Lillevik Kompetanse AS, Norja	2.000	100,0	NOK	1.000	2.736	3.404	-
Huldt&Lillevik Utveckling AS, Norja	50	100,0	NOK	50	148	94	-45
Tieto Financial Systems AB, Ruotsi	3.000	100,0	SEK	3.000	2.721	3.293	437
Tietotehdas Technology AB, Ruotsi	40.000	100,0	SEK	4.000	3.890	3.876	-93
TimberSoft AB, Ruotsi	1.000	100,0	SEK	100	1.743	630	-22
TT-Technology AS, Norja	115.000	100,0	NOK	1.150	5.176	3.458	124
TT-Technology A/S, Tanska	5	100,0	DKK	1.000	4.282	4.282	1.541
Unic Oy, Suomi	300	0,7		30	90	108	1.094
Lepäävät tytäryritykset (10 kpl)					4.569	8.583	170
					49.363		

Tilinpäätöksen liitetiedot ilmaistauna tuhansina markkoina, ellei muuta ilmoiteta.

12. Osakkuusyrittösoakkeet, muut osakkeet ja osuudet

Emoyhtiön omistamat liikkeenjohtovastuulla toimivat osakkuusyrittösoakkeet

	Lukumäärä	Osuus %	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Osuus omasta pääomasta	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen tulos
Fidenta Oy	6.000	60,0 ^{*)}	600	1.200	15.490	21.754
Oy Tietokonepalvelu Ab	900	60,0 ^{*)}	900	14.999	11.858	¹⁾
Tietokarhu Oy	8.000	100,0 ^{*)}	800	1.600	1.600	²⁾
Tietoleijona Oy	9.000	60,0 ^{*)}	900	1.800	9.834	13.082

^{*)} äänivalta 40 %

^{**) Tammikuussa 1998 omistusosuus on muuttunut 80 %:ksi ja äänivalta 20 %:ksi.}

¹⁾ Tilinpäätöstä ei ole vahvistettu

²⁾ Yhtiön toiminta alkanut 1.12.1997

Emoyhtiön omistamat osakkuusyrittösoakkeet

FD Finanssidata Oy	30.000	30,0	3.000	4.500	10.540	19.678
Merita Systems Oy	200	40,0	200	200	342	-495
Samlink Oy	39.563	28,8	3.956	12.854	18.098	6.552
Unikko-Soft Turku Oy	140	23,0	140	140	140	⁸⁾
Muut osakkuusyrittösoakkeet				6		

¹⁾ Tilinpäätöstä ei ole vahvistettu

Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet

As Oy Sävelrinne, Espoo	29		168	230		
As Oy Timontörmä, Espoo	186		19	600		
Bostadsrättsföreningen Almen 10, Solna	-	-	-	481		
Oy Datatie Ab	25	2,1	100	245		
Delectia Oy	1.000	16,7	100	100		
Helsingin Arvopaperipörssi Oy	20.000		150	150		
Jyväskylän Teknoliakeskus Oy	40	8,0	400	400		
Puhelinosaakkeet ja -osuudet				1.909		
Muut osakkeet ja osuudet				338		

Tytäryrittösten omistamat muut osakkeet ja osuudet

As Oy Postipuuntie, Espoo	53		21	270		
Oy Pickala Golf Ab	1			107		
Vierumäen Kuntorinne Oy	80		8	1.152		
Puhelinosaakkeet ja -osuudet				360		
Muut osakkeet ja osuudet				360		

Listassa ei ole lueteltu erikseen yhtiöitä, joiden osakkeiden kirjanpitoarvo Tiedon taseessa on alle 100.000 markkaa tai joilla ei ole lainkaan toimintaa. Osakeyhtiölain mukainen täydellinen luettelo sisältyy yhtiön virallisiin tilinpäätösasiakirjoihin.

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
13. Oman pääoman muutokset				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma				
1.1.	87.906	87.236	87.906	87.236
Optioiden käyttö	80	670	80	670
31.12.	87.986	87.906	87.986	87.906
8.798.560 kpl				
Ylikurssirahasto				
1.1.	387.610	385.459	387.610	385.459
Optioiden käyttö	257	2.151	257	2.151
31.12.	387.867	387.610	387.867	387.610
Vararahasto				
1.1.	1.936	901	-	-
Siirto vapaasta omasta pääomasta vararahastoon	1.294	1.035	-	-
31.12.	3.230	1.936	-	-
Vapaa oma pääoma				
1.1.	287.843	193.646	153.663	93.281
Osingonjako	- 49.227	- 24.638	- 49.227	-24.638
Muu muutos	4.053	- 2.911	- 10	-320
31.12.	242.669	166.097	104.426	68.323
Tilikauden voitto	188.698	121.746	258.850	85.340
31.12.	431.367	287.843	363.276	153.663
Oma pääoma yhteensä	910.450	765.295	839.129	629.179
Vapaasta omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	393.933	238.995		
14. Varaukset				
Kertynyt poistoero				
- Aineettomat hyödykkeet			9.497	10.720
- Aineelliset hyödykkeet			31.990	33.924
31.12.	44.672	55.304	41.487	44.644
Pakolliset varaukset				
Henkilöstön kehittämis- ja kannustinjärjestelmä	10.000	3.963	10.000	3.963
Käytöstä poistettujen laitteiden vuokrat	-	1.490	-	1.490
Varaus eläkevastuista	3.877	-	3.877	-
Varaus vastaisiin takuumenoihin	105	832	105	333
Varaus tyhjien toimitilojen vastaisiin vuokramenoihin	-	213	-	213
31.12.	13.982	6.498	13.982	5.999
15. Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Eläkelainat	672	-	672	-
Muut lainat	111	10.400	-	6.400

Tilinpäätöksen liitetiedot ilmaistauna tuhansina markkoina, ellei muuta ilmoiteta.

16. Optiolaina johdolle 1993 - emoyhtiö

Lainan määrä	40
Optioiden määrä	5
Korko	6 %
Merkintäaika	1.2. - 30.11. vuosittain, ensimmäisen kerran vuonna 1996 ja viimeisen kerran 31.5.1998
Merkintäehdot	Yhdellä optiotodistuksella voi merkitä 1000 osaketta à 42,10 mk
Lainan takaisinmaksu	Yhdellä kertaa 1.6.1998

Optiolaina henkilökunnalle 1996 - emoyhtiö

Lainan määrä	5.921
Optioiden määrä	592.130
Korko	5 %
Merkintäaika	1.12.1998 - 31.1.2002
Merkintäehdot	Yhdellä optiotodistuksella voi merkitä yhden osakkeen á 163 mk
Lainan takaisinmaksu	14.6.2000

17. Pantit, kiinnitykset ja muut vastuut

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Omasta velasta				
Pantit	62	260	-	-
Kiinnitykset	-	30.000	-	30.000
Konserniyritysten velasta				
Takaukset	-	-	51.471 ^{*)}	21.928 ^{*)}
Osakkuusyritysten puolesta	-	-	-	-
Muiden puolesta				
Takaisinostositoumukset	60	289	-	121
Muut vastuut	-	93	-	-
Muut omat vastuut				
Vuokravastuut	222.928	119.793	175.962	75.283
Leasingvastuut	130.387	155.572	113.809	140.893
Takuuvastuut	1.680	10.448	1.680	10.448
Vuokratakuut	592	290	781	814
Muut vastuut	18	46	18	-
Yhteensä				
Pantit	62	260	-	-
Kiinnitykset	-	30.000	-	30.000
Muut vastuut	355.665	286.531	343.721	249.487

^{*)} Ei sisällä emoyhtiön takaamia käyttämättä olevia limiittejä, joiden määrä 31.12.1997 oli 18.991 tmk (22.605 tmk).

18. Johdannaisopimukset

Valuuttajohdannaiset		
Terminisopimukset		
Kohde-etuuksien arvo	6.232	6.232
Valuuttatermiinien käypä arvo	-20	-20

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT LUVUT VIIDELTÄ VUODELTA

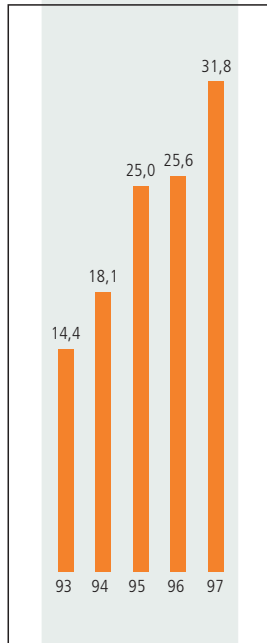
	1997	1996	1995	1994	1993
Tuloslaskelman tunnuslukuja					
Liikevaihto, Mmk	2.433,0	2.054,9	1.148,7	979,8	828,9
Käyttökate, Mmk	437,0	315,8	165,6	139,3	95,3
Käyttökate, % liikevaihdosta	18,0	15,4	14,4	14,2	11,5
Liikevoitto, Mmk	270,4	177,1	85,5	60,7	34,6
Liikevoitto, % liikevaihdosta	11,1	8,6	7,4	6,2	4,2
Voitto ennen satunnaiseriä, Mmk	281,8	194,3	96,0	63,3	46,0
Voitto ennen satunnaiseriä, % liikevaihdosta	11,6	9,5	8,4	6,5	5,5
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, Mmk	281,8	194,3	96,0	63,3	46,0
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, % liikevaihdosta	11,6	9,5	8,4	6,5	5,5
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja, verojen jälkeen, Mmk	188,7	123,4	75,0	48,7	35,9
Taseen loppusumma, Mmk	1.444,0	1.280,0	1.426,6	631,8	606,1
Sijoitetun pääoman tuotto % (ROI)	31,8	25,6	25,0 ^{*)}	18,1	14,4
Oman pääoman tuotto % (ROE)	22,3	17,0	21,4 ^{*)}	16,3	15,2
Taseen tunnuslukuja					
Gearing-%	- 23,1	- 17,6	- 27,6	- 16,5	3,6
Korollinen nettovelka, Mmk	- 214,9	- 143,8	- 195,8	- 91,6	3,0
Omavaraisuusaste, %	63,2	61,3	47,4	53,8	47,0
Quick ratio	1,42	1,31	1,04	1,67	1,24
Investoinnit					
Rakennukset ja maa-alueet, Mmk	101,0	-	0,3	-	16,4
Atk-laitteet, Mmk	114,1	69,3	41,3	40,1	28,7
Muut, Mmk	114,4	118,2	699,5	43,4	62,3
Investoinnit yhteensä, Mmk	329,5	187,5	741,1	83,5	107,4
Investoinnit, % liikevaihdosta	13,5	9,1	64,5	8,5	13,0
Henkilöstö					
Henkilöstö keskimäärin tilivuoden aikana	4.221	3.577	1.996	1.740	1.554
Henkilöstö tilivuoden lopussa	4.332	3.976	3.305	1.740	1.679

^{*)} Tunnusluvut laskettuina ilman Unic-konsernin ja VTKK-konsernin vaikutusta.

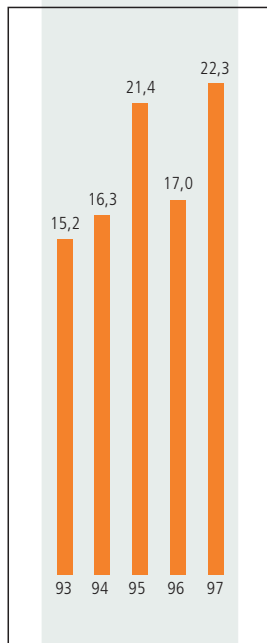
TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO % (ROI)	=	$\frac{\text{VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ + RAHOITUSKULUT}}{\text{TASEEN LOPPUSUMMA - KOROTTOMAT VELAT (KESKIMÄÄRIN VUODEN AIKANA)}}$	X 100
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO % (ROE)	=	$\frac{\text{VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ - TILIKAUDEN VEROT}}{\text{OMA PÄÄOMA + VÄHEMMISTÖOSUUS + TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ - LASKENNALLINEN VEROVELKA (KESKIMÄÄRIN VUODEN AIKANA)}}$	X 100
GEARING-%	=	$\frac{\text{KOROLLISET VELAT JA SAADUT ENNAKKOMAKSUT - RAHAT JA PANKKISAAMISET - RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT}}{\text{OMA PÄÄOMA + VÄHEMMISTÖOSUUS + TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ - LASKENNALLINEN VEROVELKA}}$	X 100
OMAVARAISUUSASTE %	=	$\frac{\text{OMA PÄÄOMA + VÄHEMMISTÖOSUUS + TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ - LASKENNALLINEN VEROVELKA}}{\text{TASEEN LOPPUSUMMA - SAADUT ENNAKOT}}$	X 100
QUICK RATIO	=	$\frac{\text{RAHOITUSOMAISUUS}}{\text{LYHYTAIKAISET VELAT - SAADUT ENNAKOT}}$	
KOROLLINEN NETTOVELKA	=	KOROLLISET VELAT - RAHAT JA PANKKISAAMISET - RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT	

**SIJOITETUN PÄÄOMAN
TUOTTO, %**

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %

OSAKEPÄÄOMA

TT Tieto Oy:n osakepääoma kasvoi vuoden 1997 aikana 80.000 mk ja oli vuoden lopussa 87.985.600 mk. Se jakautui 8.798.560 nimellisarvoltaan 10 mk:n osakkeeseen.

Osakepääomaa korotettiin vuoden 1993 optiolainan perusteella.

OSAKKEENOMISTAJAT

Osakkeenomistajia 31.1.1998 oli 2.615. Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisten osuus oli 47,9% oltuaan vuotta aiemmin 47,0%.

Hallitus, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat omistivat yhteensä 0,07% yhtiön osakkeista. Optiolainojen nojalla he voivat kasvattaa osuuttaan 0,80%:iin osakkeista.

KURSSIKEHITYS JA -VAIHTO

Helsingin Arvopaperipörssin Hex-indeksi nousi 32,3% vuonna 1997. Tiedon osake kohosi vastaavana aikana 57,6%. Vuoden ylin kurssi oli 670 mk ja alin 370 mk. Keskikurssi oli 468,9 mk. Koko vuoden vaihto oli 2.712.073 kappaletta.

Tilikauden lopussa osakekannan markkina-arvo oli 5.393,5 Mmk.

OPTIOLAINAT

Vuonna 1996 henkilökunnalle suunnattua optiolainaa on jäljellä 5.921.300 mk. Optiotodistusten perusteella voidaan merkitä yhteensä 592.130 osaketta hintaan 163 mk. Merkintäaika on 1.12.1998-31.1.2002 kuitenkin niin, että puolet osakkeista voidaan merkitä vasta 1.12.2000 alkaen.

Vuonna 1993 johtoryhmälle suunnattua optiolainaa on jäljellä 40.000 mk. Optiotodistusten perusteella voidaan vielä merkitä 5.000 osaketta. Merkintäaika päättyy 31.5.1998.

HALLITUKSEN ANTIVALTUUDET

Hallituksella ei ollut antivaltuuksia.

OSINKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa vuoden 1997 osinkoksi 10,72 mk osakkeelta. Yhtiökokouksen hyväksymä osinko on nostettavissa 20.3.1998 alkaen.

YHTIÖKOKOUS

TT Tieto Oy:n varsinainen yhtiökokous on torstaina 12.3.1998 klo 17.00 Espoossa Tiedon toimitiloissa Kutojantie 10:ssä. Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua 9.3.1998 klo 16.00 asti joko osoitteella

TT Tieto Oy

Anne Rontu

PL 33, 02631 ESP00

tai puhelimitse (09) 526 2203 tai sähköpostilla

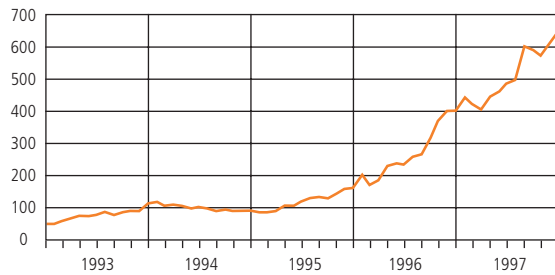
Internet: anne.rontu@tietogroup.com

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään täsmäytyspäivänä 6.3.1998 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

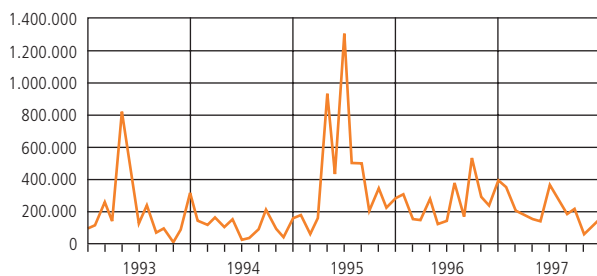
OSAVUOSIKATSAUKSET 1998

Tieto julkaisee vuonna 1998 kolme osavuosikatsausta, ensimmäinen ilmestyy torstaina 7.5.1998, toinen torstaina 6.8.1998 ja kolmas torstaina 5.11.1998.

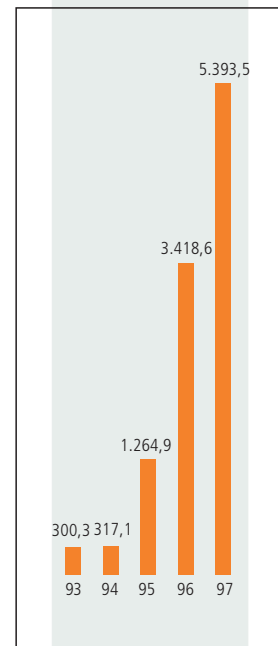
KURSSIKEHITYS 1993-1997, MK

VAIHDON KEHITYS 1993-1997, KPL

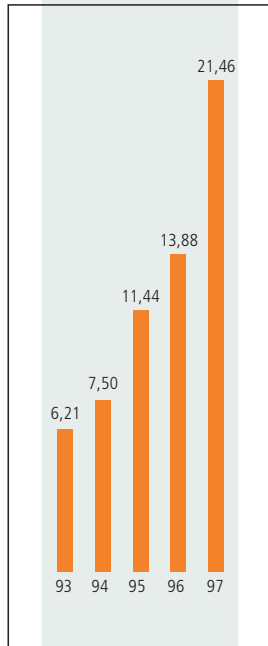
OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO, MMK

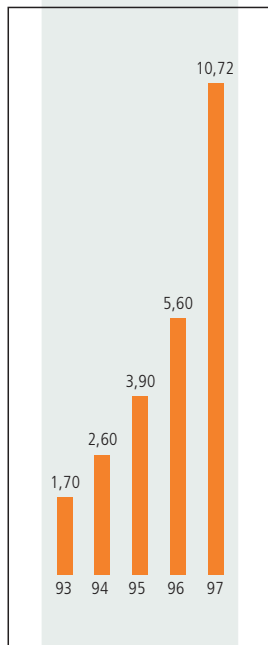
OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET 1993-1997

	Merkintä-/vaihto suhde ja hinta	Merkintä- aika	Osakepääoman korotus, mk	Uusi osake- pääoma, mk	Osinko-oikeus alkaa	Uusia osakkeita
Suunnattu uusmerkintä 1993, Aamulehti-yhtymä Oy	35,00 B	8.2.1993	654.000	54.713.300	tilikaudelta 1993	65.400 B
Suunnattu uusmerkintä 1993, Enso-Gutzeit Oy	48,20 B	14.5.1993	5.588.800	60.302.100	tilikaudelta 1993	558.880 B
Suunnattu vaihtovelkakirjalaina 1989-1995, henkilökunta	40,80 B	1.2.-30.11.1993	2.017.400	62.319.500	tilikaudelta 1994	201.740 B
Suunnattu vaihtovelkakirjalaina 1989-1995, henkilökunta	40,80 B	1.2.-30.11.1994	855.500	63.175.000	tilikaudelta 1995	85.550 B
Suunnattu vaihtovelkakirjalaina 1989-1995, henkilökunta	40,80	1.2.-1.11.1995	60.600	63.235.600	tilikaudelta 1996	6.060
Suunnattu uusmerkintä 1995, Suomen valtio	125,00	29.12.1995	24.000.000	87.235.600	tilikaudelta 1996	2.400.000
Suunnattu optiolaina 1993-1998, johto	42,10	1.2.-30.11.1996	670.000	87.905.600	tilikaudelta 1996	67.000
Suunnattu optiolaina 1993-1998, johto	42,10	1.2.-30.11.1997	80.000	87.985.600	tilikaudelta 1997	8.000

VOITTO/OSAKE, MK

OSINKO/OSAKE, MK

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.1.1998

	Kpl	Osuus-% osakkeista
Hallintarekisteröidyt	4.211.034	47,9
Suomen PT	2.487.600	28,3
Suomen PT Oy	2.400.000	27,3
PT:n eläkesäätiö s.r.	87.600	1,0
Pohjola-yhtiöt	602.800	6,9
Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	195.000	2,2
Kesk.henkivakuutusyhtiö Suomi	155.000	1,8
Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	180.800	2,1
Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola	72.000	0,8
Merita Pankki Oy	175.000	2,0
Kuntien Eläkevakuutus	112.000	1,3
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola	90.000	1,0
Keskinäinen yhtiö Yrittäjänvakuutus Fennia	57.000	0,7
TT Tieto Oy:n TEL-Eläkesäätiö	47.010	0,5
Keskinäinen vakuutusosakeyhtiö Eläke-Varma	37.800	0,4
Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo	35.000	0,4
Tallberg Carl-Johan	21.000	0,2
Suomen Kulttuurirahasto	20.000	0,2
Astrid Söderbergs släktfond	12.950	0,1
Nordström Henrik Karl	10.140	0,1
Pensionsförsäkringsaktiebolaget Verdandi	10.000	0,1
Muut	869.226	9,9
Yhteensä	8.798.560	

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN 31.1.1998

Osakkeiden määrä	Omistajat		Osakemäärä	
	lkm	%	kpl	%
1 – 100	1.072	41,0	64.778	0,7
101 – 500	1.127	43,1	290.989	3,3
501 – 1.000	276	10,6	196.728	2,3
1.001 – 5.000	106	4,0	214.951	2,4
5.001 – 100.000	27	1,0	652.540	7,4
100.001 –	7	0,3	7.369.314	83,8
Yhteensä				
Odotusluettelo ja yhteistili			9.260	0,1
Kaikki yhteensä	2.615	100,0	8.798.560	100,0

	1997	1996	1995	1994	1993
Osakepääoman kehitys					
Osakepääoma tilikauden lopussa, mk	87.985.600	87.905.600	87.235.600	63.175.000	62.319.500
Osakkeiden määrä	8.798.560	8.790.560	8.723.560	6.317.500	6.231.950
Osakeantioikaistu määrä tilikauden lopussa	8.798.560	8.790.560	8.723.560	6.317.500	6.231.950
Osakeantioikaistu vuosikeskiarvo	8.791.524	8.768.921	6.331.165	6.239.216	5.829.230
Osakekohtaisia tunnuslukuja					
Voitto/osake, mk	21,46	13,88	11,44	7,50	6,21
Voitto ilman liikearvojen poistoja/osake	25,13	17,26	13,37	9,48	7,19
Voitto/osake, mk (sis. optiolainan laimennus)	21,44				
Oma pääoma/osake, mk	103,57	87,06	76,49	49,85	44,14
Kurssikehitys ja vaihto					
Ylin vaihtokurssi (oikaistu), mk	670,00	388,90	148,00	105,00	73,00
Alin vaihtokurssi (oikaistu), mk	370,00	145,00	65,00	70,00	32,70
Tilikauden keskiarvo	468,92	232,35	99,18	84,16	53,00
Pörssivaihto, kpl	2.712.073	3.161.283	5.008.509	1.453.706	2.669.530
Pörssivaihto, uusi osake, kpl			2.820	75.550	154.470
Markkina-arvo, Mmk	5.393,5	3.418,6	1.264,9 ¹⁾	317,1	300,3
Markkina-arvo uusi osake, Mmk				6,0	14,1

¹⁾ Vuoden lopussa ilman noteerausta olleet uudet osakkeet, yht. 2.406.060 kpl, on laskettu mukaan noteeratun osakkeen hinnalla

Osingonjako

Osingonjako, 1.000 mk	94.321 ¹⁾	49.227	24.638	16.203	10.251
Osinko mk, nimellinen	10,72	5,60	3,90	2,60	1,70
Oikaistu osinko, mk	10,72	5,60	3,90	2,60	1,70
Osinko, % tuloksesta	50,0	40,4	34,1	34,7	27,3

¹⁾ osinkoesityksen mukaan

Kurssiin suhteutettuja tunnuslukuja

Hinta/voitto -suhde (P/E)	28	28	13	10	12
Osinko suhteessa ostokurssiin tilikauden päättyessä, %	1,8	1,4	2,7	3,6	2,3

Voitto/osake =

Voitto ennen satunnaiseriä -/+ vähemmistöosuus tilikauden voitosta/tappiosta - tilikauden verot

Voitto (tunnusluvun osoittaja)

Osakkeiden lukumäärän osakeantikorjattu - vuosikeskiarvo

Oma pääoma/osake =

Oma pääoma + tilinpäätössiirtojen kertymä

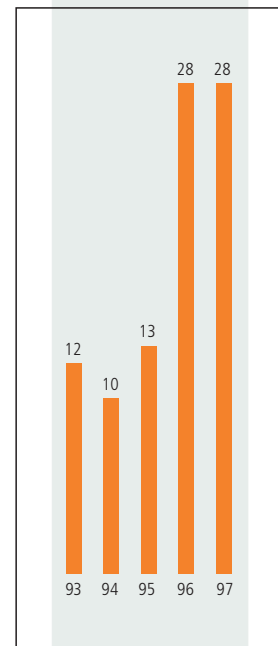
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa

Hinta/voitto -suhde (P/E) =

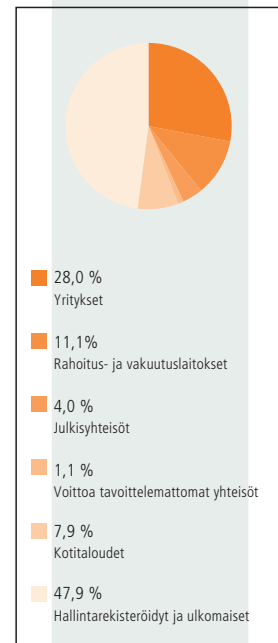
Pörssikurssi tilikauden lopussa

Voitto/osake

P/E-LUKU

OSAKKEENOMISTAJAT 31.1.1998

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Konsernin vapaa oma pääoma konsernitaseen mukaan on	431.367.000,00
- josta kirjanpitolain mukaisia vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan siirrettyjä eriä	-33.233.000,00
- vähennetään tytäryrityksissä yhtiöjärjestyksen perusteella jakamatta jätettävät varat	<u>-4.201.000,00</u>
Jakokelpoiset varat	393.933.000,00
Emoyhtiön vapaa oma pääoma on	363.276.119,71
Hallitus ehdottaa, että mainitut voittovarot käytetään seuraavalla tavalla:	
- osakkeenomistajille jaetaan 10,72 mk osakkeelta	<u>94.320.563,20</u>
- voittovarojen tilille jätetään	268.955.556,51

Espossa, helmikuun 12 päivänä 1998

Pekka Vennamo

Jorma Hämäläinen

Marita Kaatrala-Pentikäinen

Asmo Kalpala

Juhani Kivelä

Kalevi Kontinen

Juha Reinisalo

Matti Lehti
Toimitusjohtaja

TT Tieto Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet TT Tieto Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenien sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Käsityksemme mukaan tilinpäätös, joka osoittaa voittoa konsernituloslaskelmassa 188.698 tmk, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpito-laissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitalinpäätöksiin voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Tilikauden aikana julkistetut osavuosisikatsaukset on käsityksemme mukaan laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Espoossa 12. helmikuuta 1998

TILINTARKASTAJIEN OY - ERNST & YOUNG
KHT-Yhteisö

Sven-Erik Guarnieri
KHT

Tomi Englund
KHT

LIIKETOIMINTARYHMÄT
JA TULOSYKSIKÖT

KÄSITTELY- JA
VERKKOPALVELUT

Juhani Lano
varatoimitusjohtaja

Käyttöpalvelut
Pekka Hirvonen

Verkotettujen
järjestelmien
palvelut
Sakari Lehtola

Metsäteollisuus
Pekka Liutu

Verkkopalvelut
Juhani Strömberg

FINANSSIRYHMÄ

Veli Pohjolainen
varatoimitusjohtaja

Fidenta Oy
Ulla-Maija Keränen

Rahoituspalvelu-
järjestelmät
Jukka Rosenberg

Tieto Financial
Systems AB
Olle Ring

Oy Tietokone-
palvelu Ab
Juhani Karjasilta

Tietoleijona Oy
Anja Ahola

Vakuutusjärjestelmät
Hannele Mäenpää

PALVELUT

Esko Mäkinen

Energia ja tele
Ari Vanhanen

Kauppa
Timo Puranen

Palvelut ja kuljetus
Timo Hammar

Posti
Ari Karppinen

Telecom
Timo Cavén

Oy EDI Management
Finland Ltd
Seppo Auvinen

TT-Innovation Oy
Kari Hakola

International
Antti Virta

HALLITUS

PEKKA VENNAMO
puheenjohtaja,
pääjohtaja, 53
Suomen PT Oy
(1997)

JORMA HÄMÄLÄINEN
varapuheenjohtaja,
johtaja, 60
Pohjola-yhtiöt
(1995)

MARITA KAASTRALA-
PENTIKÄINEN
toimitusjohtaja, 54
Kaatrala Consulting Oy
(1990)

ASMO KALPALA
pääjohtaja, 47
Tapiola-yhtiöt
(1996)

JUHANI KIVELÄ
alivaltiosihteeri, 63
valtiovarainministeriö
(1995)

JULKINEN HALLINTO

Pentti Heikkinen

TT-Valtionpalvelut

Olavi Kujala

Tietokarhu Oy

Anja Vainio

TT-Kuntapalvelut

Juhani Kaisanlahti

TT-Tietopalvelut

Ulla Lehtiniemi

Public International

Eeva-Liisa Mauno

TEOLLISUUS

Pentti Huusko

Enterprise Solutions

Rolf Lindén

Forest

Pentti Huusko

Industria

Harri Ovaska

International

Operations

Heimo Kontula

Konsultointi

Timo Salin

Resource Planning

Systems

Harri Pajunen

OHJELMISTOPALVELUT

Hannu Niilo-Rämä

Talousohjaus

Carl-Johan Lindfors

Henkilöstöohjaus

Carl-Johan Lindfors

Teknologiatuotteet ja

-konsultointi

Jørgen Bojsen

KALEVI KONTINEN
pankinjohtaja, 56
Merita Pankki
(1990)

JUHA REINISALO
henkilöstöedustaja, 37
TT Tieto Oy
(1996)

MATTI LEHTI
TOIMITUSJOHTAJA, 50
TT TIETO OY
(1988)

KONSERNITOIMINNOT

Toimitusjohtaja

Matti Lehti

Yhteiskuntasuhteet

Juhani Ryhänen,
varatoimitusjohtaja

Talous ja rahoitus

Tuija Soanjärvi

Henkilöstö

Juhani Virtanen

Kehittäminen

Arto Sahla

Teknologia

Juhani Strömberg

Lakiasiat

Jouko Lonka

Tiedotus

Eevariitta Jurvainen

TILINTARKASTUS

Varsinaiset
tilintarkastajat

Tilintarkastajien Oy
- Ernst & Young

Tomi Englund,
kauppat.maist.,
OTK, KHT

Varatilintarkastajat

Risto Järvinen,
kauppat.lis., KHT

Kristian Hallbäck,
DE, KHT

KONSERNITOIMINNOT

Tieto-konserni

Kutojantie 10
 PL 33, 02631 ESPOO
 puh. (09) 5261
 telefax (09) 526 3091
 etunimi.sukunimi
 @tietogroup.com
 http://www.tietogroup.com

Tietotie 6
 PL 403, 02101 ESPOO
 puh. (09) 4571
 telefax (09) 457 3556

Kamreerintie 3 B, Espoontori
 PL 40, 02101 ESPOO
 puh. (09) 4571
 telefax (09) 457 3620

Kaivopuistontie 1
 26100 RAUMA
 puh. (02) 8337 501
 telefax (02) 8337 500

c/o Finnyards Oy
 Hollmingintie 4
 PL 139, 26101 RAUMA
 puh. (02) 836 11
 telefax (02) 836 2239

Lentokonetehtaantie 10
 PL 197, 33101 TAMPERE
 puh. (03) 2175 900
 telefax (03) 2175 889

Lokomonkatu 3
 PL 491, 33101 TAMPERE
 puh. 0204804599
 telefax 0204804595

Tillerinkatu 1
 PL 906, 20101 TURKU
 puh. (02) 269 4488
 telefax (02) 269 4439

Sähkömäki 4
 65100 VAASA
 puh. (06) 315 6715
 telefax (06) 315 6710

Rajatorpantie 8
 PL 46, 01601 VANTAA
 puh. (09) 8561 562
 telefax (09) 8561 5328

Metsäteollisuus

Havurinne 3
 55800 IMATRA
 puh. (05) 669 520
 telefax (05) 669 5425

Pasilantie 6 A
 46900 ANJALANKOSKI
 puh. 0204626010
 telefax 0204626000

c/o Steveco Oy
 Kirkkokatu 1 A
 48100 KOTKA
 puh. (05) 232 3382
 telefax (05) 232 3386

Laserkatu 6
 53850 LAPPEENRANTA
 puh. (05) 669 5000
 telefax (05) 669 5030

Verkkopalvelut

Tietotie 6
 PL 407, 02101 ESPOO
 puh. (09) 4571
 telefax (09) 457 2082

FINANSSIRYHMÄ

Fidenta Oy

Nihtisillantie 3
 PL 24, 02631 ESPOO
 puh. (09) 82 820
 telefax (09) 523 133

SUOMI

KÄSITTELY- JA VERKKOPALVELUT

Käyttöpalvelut ja verkotetut järjestelmät

Kaupintie 3 E
 PL 8, 00441 HELSINKI
 puh. (09) 5261
 telefax (09) 526 2715

Kumpulantie 11
 PL 156, 00521 HELSINKI
 puh. (09) 613 901
 telefax (09) 6139 3263

Annankatu 34-36
 PL 797, 00101 HELSINKI
 puh. (09) 8561 562
 telefax (09) 694 2396

Unioninkatu 14
 PL 30, 00131 HELSINKI
 puh. (09) 8561 562
 telefax (09) 622 2850

Itätuulenkuja 11 A
 02100 ESPOO
 puh. (09) 3486 4000
 telefax (09) 3486 4040

Kauppalankatu 7-11
 05800 HYVINKÄÄ
 puh. (019) 458 4522
 telefax (019) 458 4530

Matarankatu 2
 PL 236, 40101 JYVÄSKYLÄ
 puh. (014) 303 0311
 telefax (014) 303 3033

Ylistönmäentie 33
 PL 203, 40101 JYVÄSKYLÄ
 puh. (014) 637 211
 telefax (014) 637 400

Vapaudenkatu 23 B
 15140 LAHTI
 puh. (03) 882 690
 telefax (03) 882 6916

**Rahoituspalvelu-
järjestelmät**

Kutojantie 10
 PL 33, 02631 ESPOO
 puh. (09) 5261
 telefax (09) 526 3085

Tietoleijona Oy

Tuomarilantie 19
 02760 ESPOO
 puh. (09) 859 500
 telefax (09) 85950 213

c/o PSP
 Kuparitie 1, 2. krs
 00007 HELSINKI
 puh. (09) 859 500
 telefax (09) 8595 0606

PL 262
 33101 TAMPERE
 puh. 020 426 3090
 telefax 020 426 3699

Vakuutusjärjestelmät

Kutojantie 10
 PL 33, 02631 ESPOO
 puh. (09) 5261
 telefax (09) 526 3027

Järvensivuntie 3
 33100 TAMPERE
 puh. (03) 2237 733
 telefax (03) 2236 302

Tykistökatu 2-4 B
 20520 TURKU
 puh. (02) 337 881
 telefax (02) 337 8823

Oy Tietokonepalvelu Ab

Kirjurink. 3
 00520 HELSINKI
 puh. (09) 15141
 telefax (09) 148 1162

PALVELUT

Energia ja tele

Kutojant. 6-8, PL 156
 02631 ESPOO
 puh. (09) 862 6000
 telefax (09) 862 60200

Kauppa

Kutojantie 10
 PL 33, 02631 ESPOO
 puh. (09) 5261
 telefax (09) 526 3043

Kutojantie 6-8
 PL 156, 02631 ESPOO
 puh. (09) 862 6000
 telefax (09) 8626 0700

Pyhäjärvenkatu 5 A
 33200 TAMPERE
 puh. (03) 217 5900
 telefax (03) 217 5902

Palvelut ja kuljetus

Kamreerintie 3, B-porras
 PL 40, 02101 ESPOO
 puh. (09) 4571
 telefax (09) 457 3200

Tieteenkatu 1
 PL 262, 33101 TAMPERE
 puh. (03) 316 5340
 telefax (03) 316 5770

Posti

Kumpulantie 11
 PL 156, 00521 HELSINKI
 puh. (09) 613 901
 telefax (09) 6139 6262

Teletie 4
 PL 1779, 70601 KUOPIO
 puh. (017) 550 250
 telefax (017) 550 2590

Telecom

Kumpulantie 11
 PL 156, 00521 HELSINKI
 puh. (09) 613 901
 telefax (09) 6139 3264

Teletie 4
 PL 1779, 70601 KUOPIO
 puh. (017) 550 250
 telefax (017) 550 2590

International

Kumpulantie 11
 PL 156, 00521 HELSINKI
 puh. (09) 613 901
 telefax (09) 6139 3262

**Oy EDI Management
Finland Ltd**

Kutojant. 6-8, PL 156
 02631 ESPOO
 puh. (09) 862 6000
 telefax (09) 8626 0300

TT-Innovation Oy
 Kutojant. 6-8, PL 156
 02631 ESPOO
 puh. (09) 862 6000
 telefax (09) 8626 0350

Pyhäjärvenkatu 5 A
 33200 TAMPERE
 puh. (03) 217 5900
 telefax (03) 217 5901

JULKINEN HALLINTO

TT-Valtionpalvelut

Tietotie 6
 PL 403, 02101 ESPOO
 puh. (09) 4571
 telefax (09) 464 803

Kamreerintie 3 B, Espoontori
 PL 40, 02101 ESPOO
 puh. (09) 4571
 telefax (09) 457 3620

YHTEYSTIEDOT

Ylistönmäentie 33
PL 203, 40101 JYVÄSKYLÄ
puh. (014) 637 211
telefax (014) 637 440

Tieteenkatu 1
PL 95, 33101 TAMPERE
puh. (03) 286 6111
telefax (03) 318 1003

TT-Kuntapalvelut

Tietäjantie 14
PL 60, 02131 ESPOO
puh. (09) 4571
telefax (09) 457 3340

Ylistönmäentie 33
PL 203, 40101 JYVÄSKYLÄ
puh. (014) 637 211
telefax (014) 637 770

Aleksanterinkatu 18 A
PL 33, 15141 LAHTI
puh. (03) 554 050
telefax (03) 554 0550

Kiviharjuntie 11
PL 140, 90101 OULU
puh. (08) 537 2722
telefax (08) 537 2822

Tieteenkatu 1
PL 262, 33101 TAMPERE
puh. (03) 286 6111
telefax (03) 316 5770

Tykistökatu 2-4 B
PL 601, 20101 TURKU
puh. (02) 337 471
telefax (02) 337 4640

TT-Tietopalvelut

Kamreerintie 3 B, Espoontori
PL 406, 02101 ESPOO
puh. (09) 4571
telefax (09) 457 3756

Public International

Tietotie 6
PL 403, 02101 ESPOO
puh. (09) 4571
telefax (09) 457 3556

Pica-Data Oy

Välitalontie 71
PL 57, 00661 HELSINKI
puh. (09) 754 811
telefax (09) 7542 833

Tietokarhu Oy

Hämeentie 33
PL 107
00501 HELSINKI
puh. (09) 731 136
telefax (09) 7311 6256

Matarank. 2
40100 JYVÄSKYLÄ
puh. (014) 331 7211

TEOLLISUUS

Metsänneidonkuja 10
02130 ESPOO
puh. (09) 3486 4000
telefax (09) 3486 4340

Itätuulenkkuja 11 A
02100 ESPOO
puh. (09) 3486 4000
telefax (09) 3486 4040

Pasilantie 6 A
46900 ANJALANKOSKI
puh. 02046 26010
telefax 02046 26000

Kauppalankatu 7-11
05800 HYVINKÄÄ
puh. (019) 458 450
telefax (019) 458 4530

Havurinne 3
55800 IMATRA
puh. (05) 669 520
telefax (05) 669 5432

c/o Enso Kaukopää
55800 IMATRA
puh. 02046121
telefax 0204622607

c/o Oy Imatra Steel Ab
55100 IMATRA
puh. (05) 680 2490
telefax (05) 436 3901

c/o Pohjois-Karjalan
Metsäkeskus
Siitakatu 20 B
PL 17, 80101 JOENSUU
puh. (013) 253 220
telefax (013) 253 2211

Matarankatu 2
PL 236, 40101 JYVÄSKYLÄ
puh. (014) 303 0311
telefax (014) 303 3033

Tietokatu 6
94100 KEMI
puh. (016) 287 703
telefax (016) 287 704

c/o Outokumpu Zinc Oy
PL 26, 67101 KOKKOLA
puh. (06) 828 6060
telefax (06) 828 6059

Teletie 4
PL 1779
70601 KUOPIO
puh. (017) 550 2549
telefax (017) 550 2523

Rauhankatu 10
PL 151, 15111 LAHTI
puh. (03) 589 550
telefax (03) 589 5510

Laserkatu 6
53850 LAPPEENRANTA
puh. (05) 669 5000
telefax (05) 669 5030

Kiviharjuntie 1
PL 140, 90101 OULU
puh. (08) 537 2722
telefax (08) 537 2822

Itsenäisyydenkatu 41 A
28100 PORI
puh. (02) 522 500
telefax (02) 522 5110

Pyhäjärvenkatu 5 A
33200 TAMPERE
puh. (03) 217 5800
telefax (03) 217 5902

Tykistökatu 2-4 B
20520 TURKU
puh. (02) 337 881
telefax (02) 337 8850

Sähkämäki 4
PL 830, 65320 VAASA
puh. (06) 3164 3310
telefax (06) 3164 3311

OHJELMISTOPALVELUT

Unic Oy

Kalkkipellontie 6
PL 101, 02601 ESPOO
puh. (09) 3290 7000
telefax (09) 3290 7002

Ylistönmäentie 33
PL 203, 40101 JYVÄSKYLÄ
puh. (014) 637 211
telefax (014) 637 440

Teletie 4
PL 1779
70601 KUOPIO
puh. (017) 5502 600
telefax (017) 5502 620

Kiviharjuntie 11
PL 140, 90101 OULU
puh. (08) 537 2722
telefax (08) 537 2822

Pyhäjärvenkatu 5 A
33200 TAMPERE
puh. (03) 217 5900
telefax (03) 217 5901

TT-Technology Oy

Kalkkipellontie 6
PL 102, 02601 ESPOO
puh. (09) 3290 7100
telefax (09) 3290 7599

Matarankatu 2
PL 408, 40101 JYVÄSKYLÄ
puh. (014) 623 211
telefax (014) 620 766

TT-Professional Solution Oy

Piispantilankkuja 4
02240 ESPOO
puh. (09) 3294 7600
telefax (09) 3294 7695

Matarankatu 2
PL 408, 40101 JYVÄSKYLÄ
puh. (09) 32947600
telefax (014) 620 766

Saaristonkatu 14 A
90100 OULU
puh. (08) 3113 711
telefax (08) 3211 061

Raxum Oy

Kalkkipellontie 6
02600 ESPOO
puh. (09) 3290 7000
telefax (09) 3290 7002

Kauppakatu 29 A
40100 JYVÄSKYLÄ
puh. (014) 617 022
telefax (014) 617 422

RUOTSI

FINANSSIRYHMÄ

Tieto Financial Systems AB

Mariehällsvägen 42
Box 20226
S-16102 BROMMA
puh. +46 8 799 4300
telefax +46 8 983 912

Fredriksbergsgatan 16
S-21211 MALMÖ
puh. +46 40 174 880
telefax +46 40 237 593

TEOLLISUUS

TimberSoft AB

Klarabergsgatan 37
S-111 21 STOCKHOLM
puh. +46 8 218 070
telefax +46 8 218 069

Lektorsgatan 7
S-582 35 LINKÖPING
puh. +46 13 142 822
telefax +46 13 142 822

Skogsuddevägen 1
S-35251 VÄXJÖ
puh. +46 470 775940
telefax +46 470 775949

SCA Timber AB

S-85188 SUNDSVALL
puh. +46 60 193 000
telefax +46 60 193 895

OHJELMISTOPALVELUT

Datema PA AB

Mariehällsvägen 42
Box 20226
S-16102 BROMMA
puh. +46 8 799 4300
telefax +46 8 983 912

Villa Fannalund,
Box 905
S-74525 ENKÖPING
puh. +46 8 799 4300
telefax +46 171 29410

Rosenlundsgatan 4,
Box 2245
S-40314 GÖTEBORG
puh. +46 31 613 600
telefax +46 31 7115 069

Stargatan 3, Box 148
S-56623 HABO
puh. +46 36 410 10
telefax +46 36 466 89

Musketörgatan 3 A,
Box 246
S-20122 MALMÖ
puh. +46 8 799 4300
telefax +46 40 188 415

Järntorget 7, Box 65
S-61322 OXELÖSUND
puh. +46 155 36061
telefax +46 155 35155

Sandvägen 2
S-352 45 VÄXJÖ S
puh. +46 470 218 10
telefax +46 470 218 73

TT-Technology AB

Stora Wäsby, Box 746
S-19427 UPPLANDS VÄSBY
puh. +46 8 590 95 700
telefax +46 8 590 71 730

NORJA

OHJELMISTOPALVELUT

Axo System AS

Haakon VII's g.7,
Oppgang B
Box 1844 Lade
N-7002 TRONDHEIM
puh. +47 73 507 000
telefax +47 73 507 005

Leirvikflaten 3
Box 113
N-5074 GODVIK
puh. +47 55 506 117

Vekstsenteret, Olaf Helsetsv. 6
Box 70, Bogerud
N-0621 OSLO
puh. +47 22 627 300
telefax +47 22 627 090

Solveien 10
Box 587
N-4301 SANDNES
puh. +47 51 668 555
telefax +47 51 627 629

Brunholmgt. 1 B
Box 736, Sentrum
N-6001 ÅLESUND
puh. +47 70 124 434

GC Computer AS

Parkveien 41 B
Box 5193 MAJORSTUEN
N-0302 OSLO
puh. +47 22 122 600
telefax +47 22 552 023

Huldt & Lillevik AS

Karl Johansgatan 7
N-0154 OSLO
puh. +47 2242 7696
telefax +47 2242 2609

Huldt & Lillevik Kompetanse AS

Storgaten 1, Postboks 23
N-2750 GRAN
puh. +47 6132 7520
telefax +47 800 40222

TT-Technology AS

Sandakerveien 74
N-0483 OSLO
puh. +47 2223 0490
telefax +47 2218 0825

TANSKA

OHJELMISTOPALVELUT

TT-Technology A/S

Stationsparken 26
DK-2600 GLOSTRUP
puh. +45 43 431 200
telefax +45 43 430 866

VIRO

FINANSSIRYHMÄ

Tieto Eesti AS

Harju tn. 6, EE-0001
TALLINN
puh. +372 6 310 680
telefax +372 6 310 681

JULKINEN HALLINTO

Tieto Eesti AS

Pärnu mnt. 20 A, EE-0001
TALLINN
puh. +372 2 442 243
telefax +372 2 442 243

SAKSA

TEOLLISUUS

Tieto GmbH

Neuer Wall 40, 5ter stock
D-20354 HAMBURG
puh. +49 40 3680030
telefax +49 40 36800330

Tieto GmbH

c/o Sachsen Papier
Eilenburg GmbH
Am Schanzberg 1,
Postfach 110
D-04833 EILENBURG
puh. +49 3423 6500
telefax +49 3423 650 390

Tieto GmbH

c/o Metsä-Serla Paperboard
Handelsgesellschaft GmbH
Kleine Wiesenau 1
D-60323 FRANKFURT am Main
puh. +49 40 350 8522
telefax +49 40 350 8580

Tieto GmbH

c/o Rautaruukki
Stahlservice GmbH
Kiffard 34
D-47138 DUISBURG
puh. +49 203 45 190
telefax +49 203 45 19 250

ENGLANTI

TEOLLISUUS

Carelcomp Ltd

Berwick House,
8-10 Knoll Rise
ORPINGTON, Kent BR6 0EL
puh. +44 1689 872 010
telefax +44 1689 833 780

BELGIA

TEOLLISUUS

Tieto N.V.

Uitbreidingsstraat 66,
Bus 9
B-2600 BERCHEM
puh. +32 3 230 2090
telefax +32 3 230 1456

RANSKA

TEOLLISUUS

Tieto France Sarl

Immeuble le Mathis
204 Avenue de Colmar
F-67100 STRASBOURG
puh. +03 338865 7711
telefax +03 338865 8889

ESPANJA

FINANSSIRYHMÄ

Tieto Financial Systems Division

c/o Oficina Comercial de
Finlandia
Fernando el Santo 27 2 A
E-28010 MADRID
puh. +34 07 710 424
telefax +34 1 319 4886

PUOLA

OHJELMISTOPALVELUT

Tieto Poland Sp. z o.o.

ul.Kobuza 30
02-841 WARSZAWA
Tel. +48 22 643 90 22

TIETOTEKNIKKAKUMPPANI

VERKKOMAILMASSA

TT Tieto Oy, Kutojantie 10, PL 33, 02631 Espoo

puh. (90) 5261, telefax (09) 526 3091

internet: etunimi.sukunimi@tietogroup.com

www-palvelin: <http://www.tietogroup.com>